

**EKİM-ARALIK 2001
İNSAN HAKLARI İHLALLERİ
R A P O R U**

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

İÇİNDEKİLER

EKİM - ARALIK 2001 İNSAN HAKLARI İHLALLERİ BİLANÇOSU	3
YAŞAM HAKKINA VE KİŞİ GÜVENLİĞİNE YÖNELİK İHLALLER	4
Faili Meçhul Cinayetler	4
Yargısız İnfaz, İşkence Sonucu, Kuşkulu ve Gözaltında Ölümler	6
Çatışmalarda Ölenler	7
Sivillere Yönelik Eylemlerde Ölen-Yaralanan	7
İşkence-Kötü Muamele Görenler ve İşkence Savı	8
Gözaltına Alınanlar	14
Tutuklamalar	20
Gösterilere Müdahale Sonucu Yaralanma	22
Güvenlik Güçlerine Saldırılarda Ölen-Yaralanan	22
Tehdit Edilen- Ajanlık Yapmaya Zorlananlar	22
Uğradıkları Saldırı Sonucu Yaralananlar	25
Bombalanan Kundaklanan Yerler ve Sonucunda Yaralanma	26
Boşaltılan-Yakılan Köy-Mezra	26
CEZAEVLERİ	27
Tedavi Edilmeyen-Tedavisi Engellenen	27
Açlık Grevi, Ölüm Orucu Sonucu ve Diğer Nedenlerle Ölümler	27
ÇALIŞMA YAŞAMINA YÖNELİK İHLALLER	28
Siyasi ve Ekonomik Nedenler ile Gereksiz İşten Çıkarılan	28
Sürgün-Görevden Alma, Uzaklaştırma, İdari Ceza	29
Haklarında Soruşturma Açılan	30
İş Kazaları	30
DÜŞÜNCE, İFADE, ÖRGÜTLENME VE İNANÇ ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER	32
Kapatılan Kitle Örgütü, Siyasi Kuruluş, Yayın Organı, Kültür Merkezi	32
Baskına Uğrayan Kitle Örgütü, Siyasi Kuruluş, Yayın Organı, Kültür Merkezi	33
Toplatılan ve Yasaklanan Yayın	34
Yasaklanan Etkinlik	35
Haklarında Hapis ve Para Cezası İstenenler	36
Haklarında Hapis ve Para Cezası Verilenler	38
Düşünce ve Eylemleri Nedeniyle Cezaevlerinde Bulunan Gazeteci, Yazar, Kitle Örgütü Ve Siyasi Kuruluş Mensubu, Sanatçı ve Bilimadamı	40
2001 YILI İNSAN HAKLARI İHLALLERİ BİLANÇOSU	42

EKİM - ARALIK 2001 İNSAN HAKLARI İHLALLERİ BİLANÇOSU

Yaşam Hakkına ve Kişi Güvenliğine Yönelik İhlaller	
Faili meçhul cinayetler	36
Yargısız infaz, işkence sonucu, kuşkulu ve gözaltında ölümler	12
Çatışmalarda ölenler	8
Sivillere yönelik eylemlerde ölen-yaralanan	5 ölü / 24 yaralı
Gözaltında haber alınamayan-kaybolduğu iddia edilen	-
İşkence-kötü muamele görenler ve işkence savı	142
Gözaltına alınanlar	8792
Tutuklamalar	311
Gösterilere müdahale sonucu yaralanma	102
Güvenlik güçlerine saldırılarda ölen-yaralanan	5 ölü / 8 yaralı
Tehditte ajanlık yapmaya zorlanan	34
Uğradıkları saldırı sonucu yaralanma	38
Bombalanan-kundaklanan yerler ve sonucunda yaralanma	8 yer/ 1 yaralı
Boşaltılan, yakılan köy-mezra	1
Cezaevleri	
Saldırıda yaralanma-tecavüz	-
Tedavi edilmeyen-engellenen	25
Açlık grevi-ölüm orucu sonucu ölümler	7
Çalışma Yaşamına Yönelik İhlaller	
Siyasi ve ekonomik nedenlerle gerekçesiz işten çıkarılan	4320
Sürgün-görevden alma-uzaklaştırma idari ceza	2247
Haklarında soruşturma açılan	28
İş kazaları	29 ölü/ 21 yaralı
Düşünce, İfade, Örgütlenme ve İnanç Özgürlüğüne Yönelik İhlaller	
Kapatılan kitle örgütü, siyasi kuruluş, yayın organı, kültür merkezi	40
Baskına uğrayan kitle örgütü, siyasi kuruluş, yayın organı, kültür merkezi	81
Toplatılan ve yasaklanan yayın	161
Yasaklanan etkinlik	22
İnançları nedeniyle görevine son verilen-eğitimi engellenen	-
İstenen hapis ve para cezaları	1552 kişi için 1825 yıl hapis, 10 milyar TL para cezası
Verilen hapis ve para cezaları	38 kişiye 104 yıl 5 ay hapis ve 33 milyar 435 milyon TL para cezası
Cezaevlerinde bulunan "düşünce suçluları"	101

Bu rapor, İHD Genel Merkezi Basın-Yayın-Dokümantasyon Birimi'nce, günlük ve haftalık basın, İHD şube raporları ve Derneğe yapılan yazılı ve sözlü başvuru ve bilgilerden derlenerek hazırlanmıştır.

YAŞAM HAKKINA VE KİŞİ GÜVENLİĞİNE YÖNELİK İHLALLER

Faili Meçhul Cinayetler

Ekim

3 Ekim günü Şırnak'ın İdil ilçesi karayolundaki Beyhan tesisleri yakınlarında 22 yaşlarında bir erkek cesedi bulundu. İki gözü ve vücudundan kurşunlanmış kişinin kimliği belirlenemedi.

9 Ekim günü İstanbul Bakırköy'de, Nihat Akman adlı kişi, U. Mumcu bulvarı üzerindeki aracının içinde, kimliği belirsiz kişilerce tabancayla vurularak öldürüldü.

9 Ekim günü Tekirdağ'ın Şarköy ilçesi Değirmendere mevkiindeki ormanlık alanda, kafası parçalanmış bir erkek cesedi bulundu. Üzerinde kimlik bulunmayan kişiyi kimlerin ve hangi nedenle vurduğu belirlenemedi.

16 Ekim günü İstanbul Ümraniye'deki bir salonda, Suat Çetin Yıldız adlı kişi, kendilerini polis olarak tanıtır kimliğini isteyen iki kişinin silahlı saldırısına uğradı. Kimliğini çıkarırken kafasına kurşun sıkılan Yıldız, olay yerinde yaşamını yitirdi.

16 Ekim günü Zonguldak'ın Ereğli ilçesinde Zekiye Karabulut adlı kadın, kafası baltayla kesilmiş halde ölü bulundu. Ziyaretine giden kardeşi tarafından evinde cesedi bulunan kadını kimlerin öldürdüğü belirlenemedi.

17 Ekim günü Giresun'un Görele ilçesine bağlı Kuşçulu köyünde, Seyfi ve Netice Alavanda çifti, evlerinde, boğazları kesilerek ve vücutlarında bıçak darbeleri olduğu halde öldürülmüş olarak bulundu.

22 Ekim günü Adana il merkezi Gülbahçe mahallesinde, 18 yaşlarında olduğu sanılan bir erkek, bıçaklanarak öldürülmüş halde bulundu. Üzerinde kimlik olmayan kişinin kimlerce ve neden vurulduğu belirlenemedi.

31 Ekim günü Ankara'nın Aydınlikevler semtinde Mehmet Kalaycı adlı kişi, özel bir aracın içinde; Fikri Çöpçü adlı kişi de aracın iki metre uzağında göğüslerinden silahla vurulmuş halde ölü bulundu.

1 Ekim günü Hakkari'nin Şemdinli ilçesi Altısu köyü yakınlarında, bir kadın cesedi bulundu. Yapılan otopside, boğularak öldürüldüğü anlaşılan kadının 21 yaşındaki Sürme Eroğlu olduğu belirlendi.

25 Ekim günü Diyarbakır'ın Çermik ilçesi yakınlarında, dört aydır haber alınamayan Bademli köyünde ikamet eden Mustafa Çiftçi'nin cesedi bulundu. Yapılan otopside, adı geçenin çok sayıda bıçak darbesi vurularak öldürüldüğü belirlendi.

20 Ekim günü, biri Bingöl'ün Karlıova ilçesi Cehennem vadisi yakınlarında, biri de Genç ilçesinin kırsal kesiminde, elleri arkadan bağlanmış 2 ceset bulundu. Üzerlerinde kimlik bulunmayan kişilerin kim olduğu ve neden vuruldukları belirlenemedi.

22 Ekim günü Urfa'nın Akabe mahallesinde güvenlik güçlerince bulunan bir kolinin içinde, 22 yaşlarda ve boğularak öldürülmüş bir kadın cesedi çıktı. Cesedin kimliğiyle ilgili bilgi edinilemedi.

Kasım

2 Kasım günü İstanbul'un Etiler semti Bebek yokuşundaki bir evde silahlı saldırıya uğrayan biri kadın 2 kişi öldüler. Kimlikleri belirlenemeyen kişileri kimlerin vurduğu da saptanamadı.

3 Kasım günü Bitlis'in Adilcevaz ilçesinde, bir kaç gün önce kaybolan PTT çalışanı Akkoyun öldürülmüş halde bulundu. Ceset üzerindeki incelemede, adı geçenin bıçakla vurulduğu saptandı.

15 Kasım günü Ordu'nun Fatsa ilçesi Evren Caddesi üzerinde, Yaşar Taslı adlı kişi, işyeri önünde kimliği belirsiz bir kişinin silahlı saldırısına uğradı. Taslı, olay yerinde öldü.

22 Kasım günü Ankara Gazi mahallesinde, Burhan Yavuz adlı taksi sürücüsü, aracına binen kimliği belirsiz iki kişi tarafından boğazı kesilerek öldürüldü.

20 Kasım günü, Bingöl'ün Kiğı ve Karlıova ilçeleri arasındaki Cehennem mıntıkasında Fuat Baraçkılıç adlı kişi ölü bulundu. Birkaç gün önce aynı yerde elleri bağlı halde bir grup askerle görülen Baraçkılıç, "PKK'ye yardım ettiği" iddiasıyla yargılandığı davanın duruşması sonrası mahkeme kapısından kaçırılmıştı.

25 Kasım günü Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde, 1994-99 döneminde Demokratik Sol Parti adına belediye meclisi olan Ayhan Seyisoğlu, evinde ölü bulundu. Kafasında kurşun yarası görülen Seyisoğlu, Marmara depreminde eşi ve çocuklarını kaybettikten sonra evinin hasar görmesi sonucu hak sahibi sayılmış, daha sonra bölge idare mahkemesince açılan davayı kaybetmesi üzerine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuracağını dile getirdiği belirtildi.

25 Kasım günü Eskişehir il merkezinde, Kurtuluş mahallesindeki bir parkın içinde dolaşan Anadolu ve Mimar Sinan üniversiteleri öğrencisi iki kişi, yanlarına gelen kimliği belirsiz iki kişinin bıçaklı saldırısına uğradılar. Yara alan sözkonusu kişilerden Aytekin Bozkaya, hastaneye kaldırılırken yaşamını yitirdi.

21 Kasım günü İstanbul Kocasinan Kerkük caddesi üzerindeki bir markette, Metin Çekim adlı kişi, kimliği belirsiz kişilerce bıçaklanarak öldürüldü.

10 Kasım günü Mardin'in Kızıltepe ilçesinde, 35 yıl önce Suriye'den gelip yerleşen Seyfettin Amur adlı kişi, kimliği belirsiz kişilerin bıçaklı saldırısına uğradı. Hastaneye kaldırılan Amur, yaşamını yitirdi.

4 Kasım günü Diyarbakır il merkezi Bağlar semtinde, kimliği belirsiz kişilerin silahlı saldırısına uğrayan Abdullah Önen adlı kişi, olay yerinde öldü.

1 Kasım günü Diyarbakır'da, Bağlar semti Göçmenler caddesinde yürümekte olan Bahri Geçer adlı kişi, kimliği belirsiz kişilerin silahlı saldırısına uğradı. Yaralanan Geçer, kaldırıldığı hastanede öldü.

Aralık

2 Aralık günü Elazığ il merkezi Harput mahallesinde, yurrttaşların ihbarı üzerine jandarmalarca boş bir arazide bıçaklanarak öldürülmüş bir erkek cesedi bulundu. Yapılan incelemede, öldürülen kişinin Yasin Bulut adlı kişi olduğu belirlendi.

5 Aralık günü İstanbul'un Sarıyer ilçesi C. Topel caddesi üzerinde, Necmi Akkaya adlı taksi sürücüsü, kimliği belirlenemeyen silahlı kişilerin saldırısına uğradı. Başına Tek kurşun yarası alan Akkaya, olay yerinde öldü.

6 Aralık günü İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde, Cevat Tulsabul adlı kişi, Cihangir caddesindeki evinde ölü bulundu. Yapılan incelemede, adı geçenin ipe boğularak öldürüldüğü belirlendi.

8 Aralık günü İzmir'in Buca ilçesinde, yapılan bir ihbar üzerine, A. Naşit parkı içinde, başından tabancayla vurulmuş bir erkek cesedi bulundu. Yapılan incelemede, öldürülenin Fetih Pala adlı kişi olduğu ve başına sıkılan tek kurşunla öldüğü saptandı.

18 Aralık günü Adana il merkezi Fatih mahallesindeki bir kahvehanede, yüzüne kar maskesi takan kimliği belirsiz bir kişi, Mesut Kırtay adlı kişiye ateş etti. Ağır yaralanan Kırtay, hastaneye kaldırıldıktan sonra öldü.

18 Aralık günü Kocaeli'nin Recepköy ve Kozluca köyleri arasındaki ormanlık alanda, yurtttaşların ihbarı üzerine jandarmalar tarafından vücudu yakılmış bir erkek cesedi bulundu. Yapılan incelemede, Gaffar Kurt adlı müteahhit olduğu anlaşılan kişinin yakılmadan silahla vurulduğu belirlendi.

18 Aralık günü İstanbul'un Kadıköy ilçesi Ömerpaşa sokağında, Celciz Alkan adlı kuyumcu, evinde ölü bulundu. Süryani olan Alkan'ın el ve ayakları bağlandıktan sonra koli bandıyla bağlanmış cesedi, oğlu tarafından bulundu.

31 Aralık günü Eskişehir'in Alpu ilçesinde, iki gün önce kaybolduğu babası tarafından bildirilen 14 yaşındaki ilköğretim okulu öğrencisi Mustafa İncekara, İstasyon caddesi yakınlarındaki tavuk çiftliklerinin yakınındaki arazide, boğazı kesilerek öldürülmüş olarak bulundu.

31 Aralık günü Manisa'da, Celal Bayar Üniversitesi öğrencisi Türker Yıldırım, kaldığı evde öldürülmüş halde bulundu. Haber alınmaması üzerine okul arkadaşlarının ihbarı üzerine eve giren polislerin incelemesinde, adı geçenin başına gaz tüpüyle vurularak öldürüldüğü saptandı.

7 Aralık günü İzmir'in Urla ilçesinde, ihbar üzerine Balıklıova köyü yakınlarındaki bir korulukta, Fetih Acar adlı kişinin cesedi jandarmalarca bulundu. Yapılan incelemede, adı geçenin bir yaralama olayından dolayı kaldığı Buca Cezaevi'nden olay günü tahliye olduğu ve yine aynı gün kimliği belirsiz kişilerce kaçırıldığı belirtildi.

Yargısız İnfaz, İşkence Sonucu, Kuşku ve Gözaltında Ölümler

16 Ekim günü İstanbul'da, DHKP-C örgütü üyesi olduğu ve "intihar saldırısına hazırlandığı" iddiasıyla gözaltına alınan Yunus Güzel, bir hafta sonra Emniyet Müdürlüğü'nün siyasi polis merkezinde öldü. Resmi açıklamada, Güzel'in, söküp duvara dayadığı ranzanın ayağına bağladığı çarşafı kendisini astığı ileri sürüldü. Daha sonra Güzel'in avukatı aracılığıyla bir açıklama yapan Güzel'in 'un bitişindeki hücrede gözaltında olan M. Polat adlı kişi, Güzel'in işkence gördüğünü ve ranzaların yere sabitli olduğunu söyledi. Yunus'un ağabeyi de kardeşinin gömülmeden önce çekilen fotoğraflarında belirgin işkence izleri bulunduğunu söyledi.

30 Ekim günü Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesi Ahmede Xani mahallesindeki bir eve güvenlik güçlerinin yaptığı baskında, belediyede zabıta olarak çalışan Burhan Koçkar adlı kişi öldürüldü. Olayla ilgili açıklama yapan Ağrı Valisi, bazı evlerde arama yapan polislerin silah sesi duymaları üzerine Koçkar'ın evine yöneldiklerini ve adı geçenin elinde silah olduğunu öne sürerken, yapılan aramada evde silah bulunmadı. Koçkar'ın eşi Figen, kapıyı açan kocasını, üç el silah sesi duyulduktan sonra kapının eşiğinde yerde bulunduğunu ve başında maskeli polislerin bulunduğunu açıkladı.

6

17 Ekim günü Diyarbakır'ın Silvan ilçesindeki bir eve düzenlenen baskında, Selma Kılıç, Necdet Demirkandan ve Suriye uyruklu bir kişi öldürüldü. Olayla ilgili inceleme yapan İHD şubesi avukatları, S. Kılıç'ın güvenlik görevlilerince evin alt katındaki ambarı açması için aşağıya götürüldükten sonra polislerin telsiz anonslarının ardından Selma'nın imdat seslerinden sonra silah sesi duyulduğunu, anne ve babasının da kızlarını ambarın girişinde can çekişirken gördüklerini ifade ettiklerini söylediler.

10 Ekim günü İstanbul'da Kasımpaşa Bahariye Caddesi üzerinde, "dur" ihtarına uymadıkları ve kapkaççı oldukları ileri sürülen iki kişiye polislerce açılan ateş sonucu, söz konusu kişilerden Fahri Elçin adlı kişi olay yerinde öldü.

Kasım

3 Kasım günü Trabzon'un Vakfıkebir ilçesinde, "dolandırıcılık" iddiasıyla gözaltına alınan Fatih Mehmet Karakuş adlı kişi, polis karakolunda öldü. Valilik tarafından yapılan açıklamada, intihara yeltene Karakuş'un polislerce hastaneye götürüldüğü, ancak kurtarılamadığı ileri sürüldü.

5 Kasım günü İstanbul'un Küçükarmutlu semtinde, cezaevlerindeki ölüm oruçlarına destek amacıyla ölüm orucu yapılan üç eve güvenlik güçlerinin müdahalesi sonucu 4 kişi öldü. Gaz bombaları, otomatik silahlar, panzer ve iş makinelerinin kullanıldığı operasyonda, Sultan Yıldız, Arzu Güler, Bülent Durga, Barış Kaş yaşamını yitirirken **13 kişi de yaralandı**. Olay yerinde inceleme yapan İHD İstanbul şubesi yetkililerine bilgi veren görgü tanıkları, evdekilerin ve barikatların başında bulunanların polislere direniş göstermediğini bildirdiler.

Aralık

2 Aralık günü Van'ın Başkale ilçesinde, Cahit Fidan adlı kişi, köy korucusu olan Tahir Ş.'nin otomatik silahla açtığı ateş sonucu ağır yaralandıktan sonra kaldırıldığı ilçenin devlet hastanesinde yaşamını yitirdi

Çatışmalarda Ölenler

Ekim

Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin açıklamasına göre, Şırnak ve Van illeri kırsal kesimlerinde çıkan çatışmalarda 4 PKK militanının öldüğü bildirildi.

2 Ekim günü Hakkari'nin Şemdinli ilçesi Bağlar köyü kırsalında, jandarmalarla silahlı bir grup arasında çıkan çatışmada 1 kişi öldü.

16 Ekim günü Tokat'ın Almus köyü Kadıvakkı köyü yakınlarında, silahlı bir grup ile güvenlik güçleri arasında meydana gelen çatışmada, 2 asker öldü.

Kasım

Olağanüstü Hal Bölge Valiliği açıklamasına göre, güvenlik güçleriyle silahlı bir grup arasında 1 Kasım günü Siirt'in kırsal kesiminde meydana gelen çatışmada 1 kişi öldü.

Sivillere Yönelik Eylemlerde Ölen-Yaralanan

Ekim

3 Ekim günü Malatya'nın Doğanşehir ilçesi Savaklı köyü yakınlarında, bulunduğu el bombasını kurcalayan Nihat Alkan adlı kişi, oluşan patlama sonucu ölürken, babası Ali Alkan da yaralandı.

13 Ekim günü Şırnak ili kırsal kesiminde, yola döşenen mayına basan köylülerden 1 kişi ölürken, 2'si de yaralandı.

18 Ekim günü İran sınırından Türkiye'ye giriş yapmak istedikleri öne sürülen bir gruba askerlerin açtığı ateş sonucu Z. Nurallah adlı Afgan uyruklu bir kişi yaralandı.

26 Ekim günü Hakkari'nin Şemdinli ilçesine bağlı Balova köyünde bir eve atılan bombanın patlaması sonucu Sarice Evin adlı kadın ölürken, oğlu Hamza Evin yaralandı.

30 Ekim günü Urfa'nın Viranşehir ilçesindeki jandarma karakolu yakınlarında yapılan kimlik kontrolü sırasında, "dur" ihtarına uymadığı iddia edilen Nuri Taşkırın adlı kişi, askerlerin açtığı ateş sonucu yaralandı.

Kasım

5 Kasım günü Ankara'nın Gölbaşı ilçesinde, bir hırsızlık ihbarı üzerine olay yerine giden polislerin, "dur" ihtarına uymadığı ve içindekilerin barikatta durmadıkları ileri sürülen bir araca açtıkları ateş sonucu, 9 ve 11 yaşlarındaki Ayzer-Sultan Karasöğüt adlı çocuklar yaralandı.

Aralık

5 Aralık günü İzmir'in Alsancak semtinde, "hırsızlık yaptığı" ileri sürülen İbrahim Bulut adlı kişi, polislerin "dur" ihtarına uymadığı iddiasıyla açılan ateş sonucu yaralandı.

11 Aralık günü Siirt'in Pervari ilçesine bağlı Düğüncü köyünde, korucularla köylüler arasında çıkan tartışmanın çatışmaya dönüşmesi sonucu, Mervan adlı köylü, korucuların açtığı ateş sonucu öldü. Olayda 2 kişi de yaralandı.

İşkence-Kötü Muamele Görenler ve İşkence Savı

Ekim

30 Ekim günü Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesindeki ev baskınlarında gözaltına alınanlardan HADEP ilçe örgütü yöneticisi Atila Taştan, Nuri Elçi, Ahmet Bozilik ve İran uyruklu 1 kişi, serbest bırakıldıktan sonra yaptıkları açıklamada, gözaltı süresince kötü muameleye maruz kaldıklarını ve askıya alındıklarını açıkladılar.

Kartal Cezaevi'nde işadımı N. Malki cinayeti sanığı olarak kalan Erol Evcil, Bursa Emniyet Müdürlüğü'ndeki gözaltı süresinde işkenceye uğradığını ileri sürdü. İddiayla ilgili açılan soruşturma kapsamında ifade veren Evcil, Filistin askısına alınıp, ayak parmaklarına iğne batırıldığını kendisine Adli Tıp'tan "cebir ve darp izine rastlandığına" ilişkin rapor verildiğini söyledi.

Gebze Özel tip Cezaevi'nden Bolu F tipi Cezaevi'ne nakledilen Erdal Doğan adlı hükümlüye sevk işlemlerinin ardından cezaevi girişinde arama bahanesiyle işkence yapıldı. Soyularak taciz edilen, saçları kazınan ve dövülerek yerlerde sürüklenen Doğan, avukatı K. Bayraktar'a durumunu anlatan mektubun yerine ulaşmaması üzerine Doğan'ın yakınları avukata durumu bildirdikten sonra Bayraktar, Bolu İnfaz Hakimliği'ne yaptığı başvuruda, Doğan'ın mektubunun ve maruz kalınan saldırı nedeniyle rapor alınıp alınmadığının tarafına bildirilmesinin yasa gereği olduğu yönündeki başvurusuna, bu durumun tutuklular için geçerli olduğu yönündeki red yazısı üzerine ağır ceza mahkemesine başvurdu ve cezaevlerindeki hükümlülerin haklarında açılma ihtimali olan soruşturma ve davalar nedeniyle avukat tutma hakları olduğunu belirtti.

İHD İstanbul şubesine başvuran Yayla Tut, çocukları İsmail ve Hüseyin Tut'un, Gebze Cezaevi'nden Bolu F tipi Cezaevi'ne sevkleri sırasında işkenceye maruz kaldıklarını söyledi. Sevkten onbeş gün sonra görüşebildiğini anlatan Tut, çocuklarını ayakta duramaz halde gördüğünü, görüşe dövülerek getirildiklerini açıkladı. Güllü Peker de, aynı cezaevine Gebze'den sevk edilen, ziyaretine gittiği oğlu Nurettin Peker'in kötü muameleye maruz kaldığını, sevk sırasında feci şekilde dövüldüğünü bildirdi.

8

İHD İstanbul şubesine başvuran Çayan Çan, Bursa Cezaevi'nden Edirne F tipi Cezaevi'ne sevkedilen yeğeni Hakkı Can'ın sevk sırasında askerlerce darp edildiğini, onur kırıcı davranış ve kötü muameleyle karşılaştığını, yürümekte zorlandığını açıkladı.

Tekirdağ F tipi Cezaevi'nden İHD İstanbul şubesine başvuran İbrahim Doğan, cezaevinde soyularak tacize uğradığını, kabadayak atılarak hücreye konulduğunu, sürekli hakaret ve kötü muameleye tabi tutulduğunu bildirdi.

İHD İstanbul şubesine başvuran İ. Yılmaz, Tekirdağ F tipi Cezaevi'nde kalan oğlu Alişan Yılmaz'a kötü muamele yapıldığını, kaldığı hücreye arama bahanesiyle baskın yapılarak dövüldüğünü ve tecrit uygulandığını bildirdi.

İHD İstanbul şubesine başvuran A. Haydar Elveriş, 14 Ekim günü Kadıköy'de savaşı karşıtı basın açıklaması sırasında gözaltına alındığını, polislerce dövüldüğünü, yüzüne biber gazı sıkılarak kötü muameleyle karşılaştığını bildirdi.

İHD İstanbul şubesine başvuran Emin Aks ve İrfan Arat, 20 Ekim günü çalıştıkları gece kulübünde olay çıkması üzerine alındıkları gözaltında, feci şekilde dövüldüklerini, kafalarında odun kırıldığını ve tekmelendiklerini beyan ederek işkenceye maruz kaldıklarını açıkladılar.

İHD İstanbul şubesine başvuran Bülent Kızılca, 24 Ekim günü Bitlis'in Tatvan ilçesinde gözaltına alındıktan sonra getirildiği İstanbul'da, tutulduğu Gayrettepe Asayiş Büro'da, "hırsızlık" iddiasıyla sorgulandığını, hortumla tazyikli su sıkılma, poşetle boğmaya yeltenme, elektrik verilme ve kaba dayak yöntemleriyle işkenceye tabi tutulduğunu açıkladı.

İHD İstanbul şubesine başvuran Coşkun Alaçam, 19 Ekim günü gözaltına alındığı evinden götürüldüğü Yeşilpınar karakolunda yere yatırılıp dövüldüğünü, ellerinin kelepçelendiğini bildirdi. Cinsel tacize de uğradığını anlatan Alaçam, evinde arama yapıldığını ve gözaltına gerekçe olarak bir kavgaya karışmasının gösterildiğini açıkladı.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran A. Türk, tutuklanan oğlu Faysal Türk ile cezaevinde yaptığı görüşmede, Faysal'ın kendisine, gözaltı süresince kaba dayığa, fiziki ve psikolojik işkenceye maruz kaldığını ifade ettiğini açıkladı.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Meslek Yüksek Okulu öğrencisi Yılmaz Bulut, gözaltına alındığı 1 Ekim günü götürüldüğü Çevik Kuvvet Müdürlüğü'nde soyularak ve üzerine tazyikli su sıkılarak, yüksek sesle müzik dinletirilerek işkenceye tabi tutulduğunu açıkladı.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Barış Taş, Feyzullah Demir ve Ramazan İmir, gözaltında gözlerinin bağlanarak, hücre kapısına kelepçelendiklerini ve soyularak dövüldüklerini anlatarak işkenceye maruz kaldıklarını açıkladılar.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Naif Demirci, 11 Ekim günü üç kişi tarafından zorla bir araca konularak götürüldüğü kent dışında işkenceye tabi tutulduğunu söyledi. Demirci, kaba dayak, elle boğma girişimi gibi uygulamalara maruz kaldığını anlattı.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Emrah Gözen, 20 Ekim günü gözaltına alındığı Lice ilçesinde, götürüldüğü emniyet müdürlüğü binasında işkenceye maruz kaldığını açıkladı. Yere yatırılıp sırtına tekme ve yumrukla vurulduğunu, kazağıyla tuvalet temizletildiğini anlatan Gözen, soyularak üstüne su döküldüğünü, daha sonra götürüldüğü sağlık ocağında doktora, vücudundaki izlerin işkenceden kaynaklı olduğunu söylemeye, polisler yanında olduğu korktuğunu açıkladı.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Adil Kılıç, 17 Ekim günü Lice ilçesindeki evinden gözaltına alınarak bölge trafik şubesine götürüldüğünü, evinde "terörist" barındırdığını itiraf etmeye zorlanarak işkenceye maruz kaldığını söyledi. Soyularak üstüne tazyikli su sıkıldığını, yatırıldığı bir minderin üstünde battaniye ile örtülen her iki bacağının üstüne birer kişinin oturarak acı çektirildiğini anlatan Kılıç, meme uçlarına, göbük ve serçe parmağına kablo bağlanarak yüksek voltla elektrik verildiğini ifade etti. Daha sonra götürüldüğü Silvan Devlet Hastanesi'nde oda dışına çıkmalarını istediği polislerle doktor arasında tartışma geçtiğini belirten Kılıç, rapor yazıldıktan sonra Çevik Kuvvet'e götürülerek hücre kapısına kelepçelenme, tazyikli su sıkılma gibi yöntemlere maruz kaldığını açıkladı. Adil'e birlikte alınan Kasım ve Reşit Kılıç da aynı ifadeleri beyan ettiler.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Ziya Okçu, alındığı gözaltında soyularak üstüne tazyikli su sıkıldığını, yere yatırılarak göğsüne yağa benzer bir madde sürüldüğünü ve üstüne içi su dolu bir naylon bağlanarak elektrik şoku uygulandığını beyan ederek işkence gördüğünü açıkladı. Daha sonra bir odaya alındığını söyleyen Okçu, elleri duvara yapııştırılıp tecavüz tehdidinde bulunduğunu ve psikolojik baskı uygulandığını ifade etti.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Meslek Yüksek Okulu öğrencisi Derviş Dağ, gözaltında tutulduğu süre boyunca, tazyikli su sıkılma, çıplak durumda hücre kapısına kelepçelenme, kaba dayak gibi fiziki, yüksek sesle müzik dinletilme gibi psikolojik işkenceye maruz kaldığını bildirdi.

İHD Mardin şubesine başvuran Deniz Gülen, Kızıltepe ilçesindeki evine gelen bir polis ekibinin kendisine ajanlık teklifinde bulunarak "HADEP ve İHD'de olup bitenleri anlatmasını, aksi halde sonunun iyi olmayacağı"nın söylendiğini, beş gün sonra da evinden çıkarken duraktaki polislerce bir araca konulduğunu, dayak ve sözle taciz edildiğini, gözünün kapatılarak bilmediği bir yere götürüldüğünü, burada soyularak üstüne soğuk su sıkıldığını, ellerine bir demir bağlanarak elektrik verildiğini beyan ederek işkence gördüğünü açıkladı.

İHD İzmir şubesine başvuran Zeliha Akbay, HADEP Çiğli ilçe örgütünde, üzerinde Özgür Kadın dergisi bulunduğu için gözaltına alındığı Bozyaka Terörle Şube Şubesi'nde, elbise ve iç çamaşırları çıkarılarak arandığını, taciz edildiğini, sürekli küfür ve hakaret edilerek psikolojik işkence ve kötü muameleye tabi tutulduğunu açıkladı.

İHD İzmir şubesine başvuran Zahide Gürci, Gülhan Çelik ve Şükriye-Emine Özer, kaçak elektrik kullanıldığı gerekçesiyle, TEK görevlileriyle evlerine gelen polislerin şiddet uygulamalarına maruz kaldıklarını, kafa, ayak ve bellerine copla vurulduğunu, götürüldükleri Yamanlar Polis Karakolu'nda da kötü muamele uygulamasının devam ettiğini, daha sonra hastaneye kaldırıldıklarını beyan ettiler.

İHD İzmir şubesine başvuran Oktay Aksoy, 26 Ekim günü Bayraklı semtinde Kızılbayrak dergisi afişi asarken gözaltına alınarak götürüldüğü karakolda, yüz bölgesine yumrukla vurularak ve saçları çekilerek işkence gördüğünü, daha sonra götürüldüğü Karşıyaka Emniyet Amirliği'nde de kötü muamele ve tehditlere maruz kaldığını bildirdi.

İHD İzmir şubesine başvuran Saliha Erdoğan, Diyarbakır DGM'deki duruşması nedeniyle oğlu Vedat Erdoğan'ın 1 Ekim günü gittiği bu ilde, avukatını beklerken gözaltına alındığını ve tutulduğu beş gün boyunca kötü muamele uygulamalarına maruz kaldığını beyan ederek Aralık ayına ertelenen duruşmaya giremediğini bildirdi.

Kasım

Edirne'de tümen mekanize alayında askerlik görevini yaparken firar suçundan tutuklanan Murat Ağartıcı adlı ere işkence yapıldığı iddia edildi. Konuyla ilgili TBMM'de İçişleri Bakanının yanıtı istemiyle soru önergesi veren Rize milletvekili Mehmet Bekaroğlu, "kolay haber alınamayan ve sivil denetimin olmadığı askeri cezaevlerinden işkence ve kötü muamele haberlerinin geldiğini belirterek, suç duyurusunda bulunan erin başvurusuyla ilgili hangi işlemin yapıldığını ve askeri cezaevlerinde kötü muamelenin önlenmesi konusunda ne gibi tedbirlerin alındığını sordu.

Urfa'da savcılığa başvurarak suç duyurusunda bulunan Halil Gerger adlı kişi, dört kişi tarafından kaçırılarak kendisine işkence yapıldığını açıkladı. Gerger, götürüldüğü Kısas beldesindeki bir çiftlikte, köpeklerle birlikte hortum ve ipele bağlandığını ve dövüldüğünü söyledi.

Yalova ilinde düzenlenen futbol turnuvasında kazandıkları kupayı, kaçırılıp kaybedilen HADEP Cizre ilçe örgütü yöneticileri Tanış ve Deniz'in ailelerine armağan etmek için Silopi ilçesine gelen Kayıpspor adlı takımın 6 oyuncusuna işkence yapıldığı iddia edildi. Söz konusu kişilerin avukatı O. Bahadır, müvekkillerine kötü muamele yapıldığını, tutuklananlardan HADEP Genel Merkez gençlik kolu üyesi Aslan Kaya'nın ayak bileklerinde işkence izleri olduğunu söyledi.

HADEP İstanbul Kağıthane ilçe örgütü üyesi M. Şerif Oğuz, 13 Kasım günü evinden çıkarken kaçırıldığı sivil polislerce kendisine işkence yapıldığını söyledi. İHD İstanbul şubesinde basına açıklama yapan Oğuz, aracın arka koltuğuna oturtulduğunu, gözlerinin bağlandığını, kent dışında olduğunu sandığı bir yere götürüldüğünü, koluna iğne enjekte edilip PKK kamplarında eğitim görmekle itham edildiğini ifade etti. İddiaları reddettiği için ayak parmaklarına elektrik verildiğini, kafasını içi su dolu bir varilin içine sokup çıkardıklarını belirten Oğuz, Gebze ilçesi yakınlarında yol kenarına atıldığını açıkladı.

Diyarbakır'da gözaltına alınan bazı kişilerin avukatları, gözaltında 10 günden uzun sürelerle tutulan müvekkillerine işkence yapıldığını ileri sürdüler. Avukat İ. Eser, görüştüğü Mustafa Yaşar'ın ayakta duramadığını, titrediğini ve konuşmakta güçlük çektiğini, elbiselerinin yıprandığını ve zayıfladığını gözlediğini belirtirken, avukat A. Akat ise, Remziye Dağ'ın kendisine Jitem'de bir hücre içinde 6 kişi olarak tutulduklarını aktardığını ifade ederek Dağ'ın eşarbinda kan izi olduğunu ifade etti.

İHD İstanbul şubesine başvuran, N. Kösemehmetoğlu, Kandıra F Tipi Cezaevi'nde tek kişilik hücrede kalan eşi Ahmet'in, üst aramasına karşı çıktığı gerekçesiyle dövüldüğünü, duruşma için götürüldüğü mahkeme dönüşünde soyularak dayak atıldığını ve ayrı bir hücrede tutularak kötü muameleye maruz kaldığını bildirdi.

İHD İstanbul şubesine başvuran S. Gülmez, Sincan F tipi Cezaevi'nde tutuklu oğlu Ali Gülmez'in 1 Kasım günü ziyaretine gittiğini, bulunduğu hücrede arama yapan görevlilerce, üstünün çıkarılmasına karşı çıktığı için dayak atıldığını, ayrı bir hücreye konularak havalandırmaya tek başına çıkartıldığını ve kötü muameleye maruz kaldığını aktardı.

İHD İstanbul şubesine başvuran S. Günel, Ermenek Cezaevi'nden Tekirdağ F tipi Cezaevi'ne sevk edilen oğlu Tunay Günel'in sevk sırasında dövüldüğünü ve kötü muameleye maruz kaldığını, aldığı darbeler nedeniyle kulak zarının patladığını beyan etti.

İHD İstanbul şubesine başvuran G. Yıldırım, yakını Kazım Yıldırım'ın Tekirdağ F tipi Cezaevi'ne sevk sırasında işkenceye maruz kaldığını, aldığı darbeler nedeniyle sağ kolunu kullanamaz halde olduğunu, hastanede de kötü muameleye uğradığını beyan etti.

İHD İstanbul şubesine başvuran İbrahim Gezgin, Sirkeci Garı'nda tartıştığı özel güvenlik görevlisinin çağırdığı polisler tarafından dövüldüğünü, dayak nedeniyle kolunu kullanamaz halde olduğunu, gözaltı sonrası Adli Tabiplik'ten kendisine 8 günlük "işgöremez" raporu verildiğini açıkladı.

İHD İstanbul şubesine başvuran P.Kaya, T. Topal, T. Karakuş, Ş.G.Tuna, E. Akbulut, M. Erdem, M.M. Ardiç, 6 Kasım günü Beyazıt meydanında YÖK'ü protesto eyleminden alındıkları gözaltında, coplarla dövüldüklerini, müdahale sırasında kullanılan biber gazı nedeniyle görmede güçlük çektiklerini, vücutlarının çeşitli yerlerinde morarma ve ağrılar oluştuğunu söylediler.

İHD İstanbul şubesine başvuran HADEP Bakırköy ilçe örgütü yöneticisi Hasan Fürtük, bir arkadaşına giderken polis tarafından durdurulup ekip aracının içine konulduğunu, boğazı sıkılıp yumruklanarak ıssız bir yere götürüldüğünü, daha sonra götürüldüğü yerde bir odaya konularak dövüldüğünü ve kötü muameleye maruz kaldığını, olay nedeniyle baş, kulak ve kalça kemiğinin ağrıdığını beyan etti.

İHD İstanbul şubesine başvuran U. Ayvaz, Bolu ilinde, oğlu Umut Ayvaz'ın karakola çağırıldıktan sonra götürüldüğü organize suçlar bürosunda, ellerine copla vurularak dövüldüğünü ve işkence yapıldığını bildirdi. Aldığı darbeler nedeniyle oğlunun sağ tarafının uyuştüğünü, kollarının sıkılmaktan morlaştığını, yeniden götürüldüğü karakolda yüzünün şiştiğini, daha sonra sevkedildiği İ. Baysal Hastanesi'nde yüzünde felç ve parmaklarında uyuşukluk olduğunu tesbit edildiğini, geçici rapor verildikten sonra hafıza kaybı geçirdiğini, İstanbul'a gelerek çekti oldukları emarda Umut'un başının sol tarafında bir kitle saptandığını beyan eden Ayvaz, yardım talebinde bulundu.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Bedirhan Eken, 25 Kasım günü alındığı gözaltında, soyularak sorgulandığını, atıldığı hücrede kötü muameleye maruz kaldığını bildirdi.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Remzi Çelebi, ağabeyinin çalıştığı yeri göstermesi için gözaltına alındığını ve yol boyunca dövülerek darp edildiğini ve kötü muameleye maruz kaldığını beyan etti.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran M. Bilal Becerikli, gözaltına alındığı büfesinden, götürüldüğü Saraykapı il jandarma komutanlığında işkenceye maruz kaldığını açıkladı. Üst aramasından sonra dört saat ayakta bekletildiğini ve gözlerinin bağlandığını anlatan Becerikli, bir odada battaniyenin üstüne yatırıldığını, kol ve bacağının üstüne birer kişinin oturarak acı çektirildiğini ve parmaklarına elektrik verilerek üstüne soğuk su sıkıldığını bildirdi.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran santral memuru Serap Sümbül, gözaltına alınıp götürüldüğü Çevik Kuvvet binasında işkence gördüğünü açıkladı. PKK ve HADEP'e yardım etmekle itham edildiğini söyleyen Sümbül, soyularak yere yatırıldığını, parmak uçlarına ve göbeğine elektrik verildiğini, bayılıp ayıldıktan sonra üstüne soğuk su döküldüğünü, kapiya kelepçelendiğini, ithamları reddedince, kardeşlerinin getirilip tecavüz etmekle tehdit edildiğini ve bir kadın görevlinin vurduğu yumruktan dolayı iki dişinin kırıldığını bildirdi.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Murat Farisoğulları, 12 Kasım günü alındığı gözaltında işkence gördüğünü bildirdi. Gözleri bağlı halde hücreye atıldığını, soyularak üstüne tazyikli su sıkıldığını ve vücuduna elektrik verildiğini anlatan Murat, kafasına poşet geçirilip nefes almasının engellendiğini, ellerinden zincirlenerek beton zeminde bekletildiğini, götürüldüğü sağlık ocağında kadın doktorun yazdığı raporun yırtıldığını açıkladı.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Aydın Azbay, 17 Kasım günü alındığı gözaltında işkence gördüğünü açıkladı. Gözlerinin bağlanarak konulduğu araçla boş bir araziye götürüldüğünü, boğazının sıkılarak nefes almasının engellendiğini bildiren Azbay, daha sonra Terörle Mücadele Şubesi'ne götürülerek sorgulandığını ve dövüldüğünü, itirafçı olmaya zorlandığını ve bilmediği şeyler hakkında konuşmayınca üstüne tazyikli su sıkıldığını, savcılığa çıkarılmadan götürüldüğü hastanede doktor muayenesinin de engellendiğini açıkladı.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Zahit ve Nazım Kaya, 12 Kasım günü Çınar ilçesinde gözaltına alındıklarını ve sorgu süresince darp edilerek kötü muameleye maruz kaldıklarını beyan ettiler.

İHD Bingöl şubesine başvuran İbrahim Kısaoğlu, Karlıova ilçesindeki evlerine baskın yapan güvenlik güçlerince, kendisiyle birlikte, tekerlekli sandalyeye bağlı özürü kardeşi Nazım ile eşi Hüsna ve çocukları Savaş ve Barış'ın darp edildiklerini ve kötü muamele yapıldığını beyan etti.

İHD Siirt şubesine başvuran Hikmet Alper ve A. Rakip Yılmaz, 15 Kasım günü alındıkları gözaltında, tutuldukları iki boyunca kaba dayak atılarak, psikolojik baskıya ve kötü muameleye maruz kaldıklarını beyan ettiler.

İHD Bingöl şubesine başvuran HADEP üyesi Yaşar Yurtsever, 18 Kasım günü ev baskınlarında alındıkları gözaltında, M. Boğakan, Ahmet-Suat Acar ve Mustafa Yaralı ile birlikte, gözaltı süresince kötü muameleye maruz kaldıklarını ve tehdit edilip ihtiyaçlarının karşılanmayarak psikolojik baskı uygulandığını bildirdi.

İHD Batman şubesine başvuran Mecit Avanoz, 14 Kasım günü Sinan köyündeki evlerine baskında, amcaoğlu Şerif ile gözaltına alındıklarını ve karakolda işkenceye maruz kaldıklarını söyledi. Kaba dayak atılan adı geçenlerin bacaklarında morluk ve çürükler oluştu ve ayağa kalkamaz hale geldiler.

İHD Batman şubesine başvuran Abdulazim Sincar, 27 Kasım günü Diyarbakır yolundaki bir markete yapılan baskında gözaltına alındığını ve Terörle Mücadele Şubesi'nde işkence gördüğünü açıkladı. Elektrik verilerek tazyikli su sıkıldığını belirten Sincar, gözlerinin bağlandığını, ölümle ve ailesine zarar verilmekle tehdit edildiğini söyledi.

İHD İzmir şubesine başvuran Seyri Abak, 5 Kasım günü Eşrefpaşa'da bir parkın içinde sivil polislerce durdurularak HADEP ve İHD ile ilgili sorgulandığını, konulduğu araçta dövüldüğünü, daha sonra götürüldüğü karakolda tokatlandığını ve kötü muameleye maruz kaldığını açıkladı.

İHD İzmir şubesine başvuran Yeşim Tunçsan, 8 Kasım günü Hukuk Fakültesi'nin çıkışında gözaltına alındığını, götürüldüğü Terörle Mücadele Şubesi'nde dövülerek küfür ve hakaretlere maruz kaldığını, saçlarından çekildiğini, cep telefonu kartının alınmasına direnince ölümle tehdit edildiğini beyan etti.

İHD İzmir şubesine başvuran Mithat Cengiz, 13 Kasım günü Narlıdere'deki bir kooperatifin inşaatında çalışan yakını Özgür Erkuş'un polislerce darp edilerek dövüldüğünü beyan etti. Olaya oğlu Engin'in şahit olduğunu belirten Cengiz; sivil polislerin, çıkan bir kavga nedeniyle geldikleri inşaatta, Özgür'e sopa ile vurulduğunu, bacağı kolları ve başından darbe aldığını ve Adli Tıp'tan 1 günlük "işgöremez" raporu verildiğini söyledi.

İHD Adana şubesine başvuran Ali Haydar Tekin, 4 Ekim günü gözaltına alınıp bırakıldıktan sonra, 15 Kasım günü evine gelen polislerce gözaltına alınıp götürüldüğü karakolda gözleri kapatılarak dövüldüğünü, kendisine sorulan Bayram-Oğuz Tekin adlı kişileri tanımadığını söyleyince, dayanın sürdürüldüğünü, dişinin kırılıp dudağının patladığını ve yüzünün kan içinde kaldığını bildirerek şikayette bulundu.

Aralık

7 Aralık günü Diyarbakır'da, "Kürtçe eğitim" istemli dilekçeleri Dicle Üniversitesi yetkililerine vermek isterken alınıp tutuklanan A. Rahim Demir, R. Bağcı ve Ömer Kaçmaz adlı öğrenciler, gözaltında dövüldüklerini ve kötü muameleye tabi tutulduklarını söylediler.

11 Aralık günü Bursa'da, ölüm orucu yapan H. Yıldız'ın kaldığı eve yapılan baskında gözaltına alınan Devrimci Demokrasi gazetesi yazışları müdürü Tevhide Akıncı, gazete çalışanı Gülten Kahraman ile Şükrü Duman, Fethiye Tepe, Özden Kaygusuz, işkence gördüklerini açıkladılar. İHD İstanbul şubesinde açıklama yapan adı geçenler, dövüldüklerini, üzerlerine basınçlı su sıkıldığını, tecavüz tehdidi, küfür ve hakaretlere maruz kaldıklarını söylediler.

Olağanüstü Hal Bölgesi'nde 430 sayılı kanun hükmünde kararname gereğince uzun sürelerle gözaltında kalan kişilere işkence yapıldı. Sözkonusu kişiler, Cumhurbaşkanı Sezer'in 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü'nde Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üeleriyle yaptığı görüşmede, anayasa değişikliğine karşın OHAL bölgesindeki 10 günlük gözaltı sürelerinin ardı ardına uygulandığında 30-40 güne çıkabildiğini, bunun da anayasanın uygulanmadığını gösterdiğini, Anayasa Mahkemesi denetiminde olmayan OHAL kararlarının, anayasa değişikliği yapılarak kararların denetime tabi tutulmasını isteyen konuşmasının ardından cezaevlerine konuldu. İHD Urfa şube sekreteri avukat F. Yaygın, kırk günden uzun bir süre sorgulanan ve Urfa Cezaevi'nde kalan Emrullah Karagöz ve Mustafa Yaşar'ın, işkence gördüklerinin dış görünüşlerinden anlaşıldığını ve ayakta duramaz halde olduklarını, işkence gördüklerini ve içeriğini bilmedikleri çeşitli ifadelerin kendilerine imzalatıldığını ifade ettiklerini söyledi. Diyarbakır'ın Sur beldesi belediye meclis üyesi Hatip

Alay da sorguda ondört gün süreyle işkence gördü ve Dicle Üniversitesi Hastanesi'ndeki tedavisinin ardından Diyarbakır E tipi Cezaevi'ne konuldu. Alay, gözaltı süresince üzerine basınçlı su sıkıldığını, başına torba geçirilerek havasız bırakıldığını ve askıya alındığını söyledi.

Siirt'te gözaltına alınıp tutuklandıktan sonra cezaevinden çıkan Fehime Ete adlı kadın, sorguda işkence gördüğünü açıkladı. Jitem'de çıırılçıplak soyulduğunu ve üzerine basınçlı su sıkıldığını anlatan Ete, çıplak fotoğraflarının yayınlanacağı ve yanındaki 5 yaşındaki kızına da işkence yapılacağı tehditinde bulunulduğunu söyledi.

Diyarbakır'ın Bismil ilçesi Yukarı Salat beldesinde Aralık ayı içinde üç kez gözaltına alınan HADEP belde örgütü başkanı A. Bari Karakoç, işkence gördüğünü açıkladı. Karakoç, gözaltında, basınçlı su sıkıldığını, dövüldüğünü ve ölümle tehdit edildiğini söyledi.

21 Aralık günü Diyarbakır'da gözaltına alınan ve dört günlük yasal gözaltı süresi dolduktan sonra tutuklandıkları gün tekrar sorguya götürülen Naif Demirci ve eşi Mekiye, gözaltında işkence gördüklerini ve DGM'de bekleyen kızlarıyla konuşma girişiminde bulunmaları nedeniyle dövüldüklerini açıkladılar.

31 Aralık günü İğdir'in Halfeli beldesinde gözaltına alınan HADEP belde örgütü başkanı Hamit Sefa'ya işkence yapıldı. Soyularak dövülen Sefa, HADEP'ten ayrılması yönünde tehdit edildi.

Bandırma Cezaevi'nde tutuklu bulunan Cem Yılmaz, Selim Zengin ve Ufuk Altuntaş adlı kişilere işkence yapıldığı iddia edildi. Adı geçenlerin avukatı H. Tuna, Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü'ne yaptığı başvuruda, müvekkillerinin tepkilerinin disiplinsizlik suçu sayılarak dövüldüklerini ve hücreye atıldıklarını ve can güvenliklerinin bulunmadığını belirtti.

Diyarbakır'dan, Van'da oturan akrabalarını ziyarete giderken gözaltına alındıktan sonra tutuklanan Bayire Karataş ve Fatma Bukay, gözaltı süresince işkenceye maruz kaldıklarını açıkladılar. Adı geçenler, kendilerine elektrik verildiğini ve cinsel taciz yapıldığını belirttiler.

İHD İstanbul şubesine başvuran Özlem Oral, Şaziye Kızıl ve Şafak Gümüşsoy, Mücadele Birliği dergisi bürosundan alındıkları gözaltında, kaba dayak atılarak işkence gördüklerini, kafalarına poşet geçirildiğini ve psikolojik baskı uygulandığını açıkladılar.

İHD İstanbul şubesine başvuran Nurcan Akyol, Savaş Sarıaltın, Haşim Gülen ve M. Halit Çölgeçen, İstanbul Üniversitesi'nden alındıkları gözaltında, dört gün boyunca sorgulandıklarını, baskıya ve kabadayağa maruz kaldıklarını, çığlık ve vurma sesleri dinletirilerek psikolojik işkenceye maruz kaldıklarını bildirdiler.

İHD İstanbul şubesine başvuran Bağdat Mızrak, Melek Tukur, Alınteri gazetesinin merkez bürosundan alındıkları gözaltında, yüksek sesle müzik dinletme, ani gürültülerle uyutmama gibi psikolojik işkenceye ve kötü muameleye tabi tutulduklarını açıkladılar.

İHD İstanbul şubesine başvuran Tevhide Akıncı, Erbaş Öztürk ve Erdal Güler, Devrimci Demokrasi gazetesi bürosundan alındıkları gözaltında, sabaha dek sandalye üzerinde bekletilerek uyutmama ve dövülmeye maruz kaldıklarını, psikolojik ve fiziksel işkence gördüklerini açıkladılar.

İHD İstanbul şubesine başvuran Murat Tokdemir, Sevinç Tanyıldız, Esmâ Çankaya, Saygın Metin, Sait Çiftçi, Erhan Enuştekin ve A. Ferhat Kala, cezaevleri operasyonunun yıldönümü olan 19 Aralık günü, Bayrampaşa Cezaevi önünde basın açıklamasını izlerken dövülerek gözaltına alındıklarını, Çevik Kuvvet'e ait otobüste şiddet uygulandığını, gözaltında soğukta bekletme, tualete çıkarmama gibi kötü muameleye tabi tutulduklarını bildirdiler.

İHD İstanbul şubesine başvuran Tarık Öztürk, 19 Aralık günü bir bardan çıkarken, kendisine kimlik soran devriye gezen polislerce dövüldüğünü, silah kabzasıyla kafasına vurulduğunu, ayağına ve vücuduna darbeler aldığını, kolunun zedelendiğini belirterek Adli Tıp Kurumu'na sevki ve suç duyurusu için girişim isteğinde bulundu.

İHD İzmir şubesi tarafından yapılan açıklamada, 24 Aralık günü, kimlikleri belirlenemeyen 18-19 yaşlarda 2 kişinin sürüklenerek ve dövülerek dernek binasının girişine getirildikleri, sivil ve resmi birkaç polis tarafından kafaları duvarlara vurularak ve yumruk atılarak dövüldüklerinin görüldüğü, olaya

dernek üyeleri ve yöneticilerince müdahale edilmek istendiği, ancak polislerin dayak atmakta ısrarlı davrandıkları ve bir süre sonra sözkonusu kişilerin resmi polis aracına konularak olay yerinde götürüldüğü bildirildi.

İHD İzmir şubesine başvuran Ayşe Özen, görevli memura mukavemet ettiği iddiasıyla Mayıs ayında gözaltına alınıp işkence yapılan oğlu Gökhan'ın 6 Aralık günü yine gözaltına alındığını, dövülmekten tanınmayacak duruma geldiğini, sağ kolunun kırılıp, sol elinde de ezilme meydana geldiğini bildirdi.

İHD İzmir şubesine başvuran Ege Üniversitesi öğrencileri H. Aslan, Lütfi Ay, Ali Derin, O. Kınık, M. Çelim, H. Bayhan, F. Aslan, Süleyman Kısa, Sami İmer, S. Erdil, Erhan Haği, Berivan Alataş, H. Pınar, İ. Tunçalp, "Kürtçe eğitim" kampanyası nedeniyle, 11 Aralık Pazar günü yapılan ev baskınlarında alındıkları gözaltında, çeşitli işkence uygulamalarına maruz kaldıklarını açıkladılar. Mağdurlar, sorguda gözlerinin bağlandığını, kabadayak atıldığını, yerde tekmelendiklerini ve cinsel tacize uğradıklarını beyan ettiler.

Gözaltına Alınanlar

Ekim

Siirt'te; HADEP merkez ilçe örgütü başkanı A. Konur, Eğitim Fakültesi'nin öğrenci yurduna baskında C. Oktay, L. Çakır, Seveda ve Suzan, PKK'ye yardım ettiği iddiasıyla Fehime Ete, Başkan ilçesi Ziyaret beldesinde, kaçak mülteci 56 kişi,

Konya'da; Veyiszade camii önünde, Cuma namazı sonrası gösteri yapanlara müdahalede 41 kişi,

Samsun'da; Havza ilçesinde, Türkiye'ye yasal olmayan yollarla girdikleri için Pakistan ve Afgan uyruklu 62 mülteci,

Batman'da; Kozluk ilçesinde, Özgür Halk dergisi satan Erdoğan Altan, Hizbullah örgütüne yönelik operasyonlarda 8 kişi, il merkezinde, "PKK ile ilişkileri" gerekçesiyle N. Turan, E. Yılmaz,

Manisa'da; Ev baskınlarında, HADEP'lilerden Mehmet-M. Şahin Arga, Cevat-Faysal, Fedakar Çaçan ve 7 kişi

Edirne'de; Sınır bölgesinde, yurtdışına kaçmaya çalıştıkları iddiasıyla yabancı uyruklu 129 kişi ile bunlara yardım ettikleri öne sürülen Türk uyruklu 3 kişi,

Muğla'da; İlin sahil kesimleriyle Bodrum ilçesindeki arama ve kontrollerde 587 mülteci,

Van'da; Saray ilçesinde, PKK'li oldukları iddiasıyla E. Güler, A. Tarın, E. E. Bilen, 100.Yıl Üniversitesi'ndeki konferansa katılan YÖK Başkanı Gürüz'ü protesto eden 70 öğrenci, Gürpınar ilçesinde 45 mülteci,

Diyarbakır'da; Hizbullah örgütüne üye oldukları iddiasıyla 13 kişi, PKK üyesi oldukları iddiasıyla Özcan-M. Adil Çiftçi, M. Alav ve N. Yalçın, Kayapınar beldesinde, HADEP gençlik kolları başkanı S. Şitilay ve 9 kişi, işlettiği büfesinden Ziya Okçu, kuyumcu dükkanından Bedri Oğuz, evine baskında, Servet Yoldaş ile eşi ve 3 çocuğu, Özgür Halk dergisi büro çalışanı Zeynep Özgen, Dicle Üniversitesi öğrencileri L. Samur, Derviş Dağ, Bağlar semtindeki evlerinden Ali Okkan, Ö. Çiftçi, M. Yaşar, çeşitli tarihlerde yapılan ev aramalarında 8 kişi, Silvan ilçesindeki bir eve yapılan operasyon sonrası Kılıç ailesine mensup 22 kişi,

Ağrı'da; Doğubeyazıt ilçesindeki bir eve baskında üç kişinin öldürülmesi sonrası operasyonlarda, HADEP ilçe örgütü yöneticileri Atilla Taştan, baskında öldürülen N. Koçkar'ın ağabeyi Nedim Koçkar, Mustafa-Mehmet Tunç, Nuri-Hasan Elçi ve 7 kişi, Hizbullah örgütüne üye oldukları iddiasıyla 14 kişi, Doğubeyazıt civarındaki yol kontrollerinde, Türkiye'ye kaçak yollarla girdikleri belirlenen 136 kişi,

Urfa'da; Bozova ilçesinde, Yedinci Gündem gazetesi Urfa temsilcisi Ramazan Peköz,

Bursa'da; İslami radikal örgüt Selam Tevhid üyesi oldukları iddiasıyla 6 kişi, Hizbullah örgütüne mensup oldukları iddiasıyla Aziz Ö. ve oğulları Ekrem ve Nail,

Antep'te; Selefililer adlı radikal İslamcı örgüt üyesi olup ABD'ye karşı Afganistan'da savaşa katılmak istedikleri iddiasıyla 12 kişi, Hizbullah örgütüne mensup oldukları iddiasıyla Mehmet-Sinan Y. ve 6 kişi,

Muş'ta; Evlerinden HADEP Kızılağaç belde örgütü başkanı Ş. Göktürk ve yönetici M. Yöntürk, il örgütü binasına baskında, başkan N. Erol ve M. Karakaş, Yedinci Gündem gazetesi dağıtan A.Samet Yaktı, Bulanık ilçesinde, H. Karaçelik, A. Aydın ve Çelik Kaya, Yüce-tepe köyündeki evinden M. Karakaya,

Antalya'da; Evlerine baskında, HADEP merkez ilçe örgütü sekreteri Hasıl Yıldız ve Tuhay-Der şube yöneticisi Leyla Ceylan, sahilde ve yol kontrollerinde 64 mülteci,

Ardahan'da; Evlerine baskında, HADEP Kars il örgütü saymanı Haydar Hayırsız ve oğlu Ünal, merkez ilçe örgütü yöneticisi Akif Avşar ve Y.Yılmaz,

Kayseri'de; İl genelinde yapılan arama ve kontrollerde "kuşkulu" ve kimliksiz 87 kişi, Tomarza ilçesinde, PKK lehine sloganlar yazdıkları iddiasıyla Şerafettin N., Cüneyt K.,

Bitlis'te; Adilcevaz ilçesi yakınlarında bir yolcu otobüsüne kontrolde, Afgan uyruklu 21 mülteci,

Erzincan'da; Tercan ilçesi civarında yapılan yol kontrollerinde Afgan ve Irak uyruklu 92 mülteci,

Uşak'ta; İzmir karayolu üzerindeki kontrollerde İran uyruklu 19 mülteci,

Aydın'da; HADEP il örgütü sekreteri N. Demir ile üyeler Deniz-Mahfuz Demir, Germencik ilçe örgütü saymanı F. Kaya ile 7 üye,

Adana'da; Ceyhan ilçesindeki ev baskınlarında 7 kişi,

İçel'de; İl merkezi ve Tarsus ilçesinde Hizbullah örgütüne yönelik operasyonlarda 12 kişi,

Mardin'de; Mazıdağı ilçesinde, belediye başkan yardımcısı Salih Başak ile N. Yürek, B. Kıztanrı,

Bingöl'de; Karlıova ilçesinde, İHD üyeleri Yüksel-Nevzat Azak, evinden A. Rahman Sayın,

Ankara'da; Evine baskında, İHD Ankara şube eski yöneticisi Zeki Irmak, Sincan'da Evrensel gazetesi satarken "kuşkulu" görülen Adnan Mutlu, Hizb-ut Tahrir adlı İslami örgüte üye oldukları iddiasıyla 22 kişi, 27 Ekim günü "Huzur operasyonu" adıyla yapılan arama ve kontrollerde "kuşkulu" ve kimliksiz 1851 kişi,

İzmir'de; HADEP'in Çiğli ilçe örgütü binasına baskında 38 kişi, çeşitli semtlerdeki ev baskınlarında İHD şube üyesi Kemal Aslan ile 7 kişi, Çeşme ilçesinde, kaçak yollardan Türkiye dışına çıkma girişimi yaptıkları iddiasıyla 30'u Türk vatandaşı 9, Seferihisar ilçesinde 389 kişi, PKK'ye yönelik operasyonlarda 20 kişi, evine baskında, Göç-Der yöneticisi Mehmet Gümüş, evlerinden HADEP üyeleri M. Akbaş, C. Yavuz, H. Çelik, S. Akgül, Beyiye Akdağ, Fatma-Süleyman Hacıoğlu, Basmane'de, Dr. H. Kıvılcımlı'nın ölüm yıldönümü nedeniyle afiş asan Erdal Kopal ve İ. Hakkı Çatlı, Kızılbayrak dergisi muhabiri Ahmet Subaşı ile derginin afişlerini yapıştıran Oktay Aksoy,

İstanbul'da; Eyüp Adliyesi önünde, cezaevinde isyan çıkardıkları iddiasıyla yargılanan tutukluların duruşması sonrası pankart asmak istedikleri iddiasıyla 4 kişi, İst. Üniversitesi'nin yeni eğitim yılı açılış töreninde ABD'nin Afganistan'a müdahalesini protesto için slogan atan İşçi Partisi Öncü Gençlik üyesi 17 kişi, Alinteri gazetesi bürosundan Melek Tukur, Sarıgazi'de lise öğrencileri tarafından yapılmak istenen savaş karşıtı gösteriye müdahalede 3 öğrenci, aynı nedenle Beyoğlu İstiklal caddesinde ÖDP il örgütü binası önünde toplanan kadın örgütleri üyelerinden 30 kişi, Beyazıt camii içinde ABD'nin Afganistan'a saldırısını protesto edenlerden 22, çevrede "kuşkulu" görülen 57 kişi, Kadıköy Altıyol meydanında savaş karşıtı mitingin iptalini protesto için toplanan EMEP, ÖDP ve SİP'lilere saldırıda 50 kişi, DHKP-C üyesi oldukları iddiasıyla Devrim Kalaycı, Şengül Aslan, Y. Güzel ve 11 kişi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde savaş karşıtı "İÜ'lü Müslüman öğrenciler" başlıklı bildiri dağıtan 7 öğrenci, Boğaziçi Üniversitesi'nde başörtülü öğrencilerin eyleminde 40 kişi ve destek amaçlı katılan Vakit gazetesi yazarı A. Dilipak, İlahiyat Fakültesi'nde türbanlı öğrencilerin okula alınmaması üzerine tutanak tutan

avukatlar Sahil-Şeyma Döğücü ve 2 öğrenci, Alibeyköy'de işsizlik ve savaş karşıtı miting için çağrı metni dağıtan S. Dindar, S. Mazı, D. Aslan, ölüm oruçlarının birinci yıldönümü nedeniyle Galatasaray Lisesi önünde açıklama yapmak isteyenlere müdahalede tutuklu yakını 40 kişi, Kadıköy ve Küçükçekmece'deki baskınlarda , PKK'li oldukları iddiasıyla 10 kişi, Hizb-ut Tahrir örgütü adına ABD'nin Afganistan'a müdahalesini kınayan bildiri dağıtan 6 kişi, bir komiserin belediyeye ait kaynaktan su almak istemesine engel oldukları gerekçesiyle görevli 3 kişi, havaalanında, Türkiye'ye giriş yapan 12 Eylül 1980 öncesi TÖB-DER Genel Sekreter Yardımcısı Mustafa Düzgün, Silivri ilçesinin Akören köyündeki bir eve baskında "irticai faaliyet yaptıkları" iddiasıyla M. Ekin, M. Koçal, V. Darıklı, A. Ünlü, H.H. Şimşek ve H. Tiryaki ile "eğitim gördükleri" ileri sürülen Türk, Rus, Çeçen uyruklu 61 çocuk, Tuyad-Der binasına baskında Y. Yazıcı, M. Çelik, Gaziosmanpaşa'da, Hizbullah örgütü mensubu oldukları iddiasıyla A. Türe ve yakını 4 kişi, Siyasal Bilgiler Fakültesi önünde kitap standı açan öğrencilere müdahalede 29 kişi, Grup Yorum müzik grubu elemanı Ali Aracı, Afganistan'da gözaltına alınan İngiliz gazetecinin serbest bırakılmasına yönelik, Taliban liderine mektup yollamak için Galatasaray postanesine gelen İHD şube yöneticisi kadınlardan başkan E. Keskin, sekreter G. Yoleri ve Z. Yurtsever, Z. Honca, Ü. Efe, Z. Yılmaz, Kartal'da, Atatürk meydanında savaş karşıtı açıklama yapmak isteyenlere müdahalede Evrensel ve Atılım gazeteleri muhabirleri H.Yücel, N. Doğan ve EMEP üyesi 4 kişi, Küçükarmutlu'daki evlerde ölüm orucunu sürdürenleri ziyaret eden 13 kişi, Ülkemizde Gençlik dergisinin Yusufpaşa'daki bürosuna baskında 9 kişi,

Kasım

Antalya'da; Ev baskınlarında, HADEP merkez ilçe örgütü sekreteri H. Yıldız ve üye M. Çağlar, Tuhay-Der şube yöneticisi Leyla Ceylan ve babası,

Bingöl'de; Karlıova ilçesi Yukarıçır köyüne baskında Mehmet-Selim-İbrahim Kısaoğlu, il merkezindeki evlerinden HADEP il sekreteri Y. Yurtsever, sayman M. Boğakan yönetici A. Acar ve 2 üye,

Erzincan'da; Refahiye ilçesindeki yol kontrollerinde Pakistan uyruklu 21 mülteci,

Tunceli'de; Evlerine baskında, HADEP üyeleri B. Ateş, B.Atmaca, K. Uslu, M. Tütmez, E. Sürgeç ve 7 kişi, Taşitli köyü muhtarı Süleyman Aydın, C. Kahraman, V. Bağrıyanık ve 5 kişi, Pertek ilçesinde, "PKK'ye yardım" iddiasıyla belediye başkanı Tahsin Yıldırım, belediye meclis üyesi H. Yadigaroğlu ile M. Gel ve 8 esnaf,

Batman'da, HADEP'in gençlik kolları başkanı Sabri Körsü ve A. Sincar, "Kürtçe eğitim" talebiyle Milli Eğitim Müdürlüğü'ne dilekçe veren kadınlardan S. Acar, S. Onar, Elif-Besna Aydın, S. Yılmaz, N. Turhan, S. Ekinci, F. Kırşık, Mobil mahallesindeki evlerinden Ahmet-Ali Şen ve Zülfü-İbrahim Aydın, Hizbullah örgütü mensubu oldukları iddiasıyla M. Bedir, H. Öрге, M.N. Gültekin, M.N. Aslan, il merkezindeki evlerinden A.Aziz-Naif-Ekrem Önlük,

Kocaeli'de; İl genelinde yapılan "Huzur operasyonları"nda 39 kişi,

Maraş'ta; Ev baskınlarında üniversite öğrencisi 6 kişi,

Diyarbakır'da; Ev baskınlarında, HADEP gençlik kolları üyeleri Burhan-Baran İzci ve İbrahim-Zülfü Aydın ve 4 kişi, il örgütü binasına baskında M. Tekdağ, Lice ilçesi yolundaki aramada üstünde Kürtçe kaset çıkan kamyon şoförü Fehmi Andan, kayıplar için yapılan eylemde il örgütü yöneticisi E. Erinci ve M. Öncel, Ergani ilçesi yolunda Remziye Dağ, evlerine baskında Ekrem-Faruk Aslan, Murat-Şehmuz Farisoğulları, Zülfü-İbrahim Aydın, il merkezi, Silvan ve Lice ilçelerindeki ev baskınlarında Dicle Üniversitesi öğrencileri K. Aydın Ö. Ekinci, M. Atakay ve 17 kişi, YÖK'ün kuruluş yıldönümü nedeniyle gösteri yapan öğrenci grubuna müdahalede 11 kişi, konuk olduğu evden Bedirhan Eken, Çınar ilçesindeki evlerinden Zahit-Nazım Kaya,

Van'da; Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde, saldırıya uğramalarını protesto için açıklama yapan öğrencilere müdahalede 103 kişi, PKK'ye mensup oldukları iddiasıyla Hakan Yün ve 3 kişi, HADEP'in Saray ilçe örgütü başkanı Nesim Akın ve kardeşi Memduh ile 4 kişi, evinden Mustafa Kavak,

Antep'te; HADEP üyesi ve yöneticilerinin evlerine baskında 18 kişi, Araban ve Yavuzeli'deki ev baskınlarında iki ilçenin HADEP örgütü başkanları H. Yağcı, M. Karataş, ile yönetici ve üye 8 kişi,

Muğla'da; Datça ilçesi Cumalı köyü sahili ile Didim ve Bodrum'da 151 mülteci,

Siirt'te; HADEP il gençlik kolları başkanı Abdullah Çetin, sayman R. Yılmaz, belediye başkanı S. Özalp'in kardeşi İslam, belediye meclisi üyesi B. Taşçı ve 3 kişi, Eğitim Fakültesi öğrencileri H. Alper, R. Kaçar, A. Rakip Yılmaz, evlerine baskında Serdar Özer, Tahir Can,

Bursa'da; Karacabey ilçesinde, yasak yayın bulduklarını iddiasıyla HADEP ilçe örgütü başkanı N. Temel ve üye M. Bayram, jandarmanın kontrollerinde 7'si Türk uyruklu 61 kaçak mülteci,

Şırnak'ta; Kaybedilen HADEP ilçe örgütü yöneticilerinin yakınlarını ziyaret için Silopi'de bulunan HADEP gençlik kolları yöneticisi Aslan Kaya, Batman il örgütü yöneticisi Hasan İlten ve 4 üye,

Hatay'da; İskenderun ilçesinde, basın açıklamasına müdahalede Eğitim Sen yöneticileri C. Selçuk, F. Alçın, ve Y. Vurucu,

Elazığ'da; TIKKO örgütü üyesi oldukları iddiasıyla M.Karaca, K. Çoğun, A. Aydıngil ve İ. Taşbilek,

Ağrı'da; PKK üyesi olduğu iddiasıyla Hakan Karayel, Gürbulak sınır kapısındaki kontrollerde 13 mülteci,

Edirne'de; Kapıkule sınır kapısında, PKK mensubu oldukları iddiasıyla M. Koçak, E. Kahya, Narlıdere ilçesindeki evlerinden aynı aileye mensup Erkuş soyadlı 6 kişi, İpsala ve Meriç ilçeleriyle sahildeki yerleşim birimlerindeki aramalarda 80 mülteci,

Balıkesir'de; Havran ilçesindeki kontrollerde 175 mülteci,

Çanakkale'de; HADEP il örgütü binasına baskında başkan Mehmet Şah, Ayvacık ilçesindeki kontrollerde kaçak mülteci 358 kişi,

Mardin'de; Nusaybin ilçesinde, PKK'ye yardım ettikleri iddiasıyla 2 kişi,

Muş'ta; Yedinci Gündem gazetesi büro çalışanı A. Selam Yaktı, cezaevindeki eşi ve kızını ziyarete giden Şirin Abi, yasak yayın bulduklarını gerekçesiyle İHD ve HADEP üyeleri Gıyasettin Güven ve Şahin Kotan, Hizbullah örgütüyle ilişkisi olduğu iddiasıyla Ö. Faruk Özdem,

Urfa'da; Cep telefonuyla A. Öcalan resimli mesaj yolladıkları ileri sürülen Mustafa-Abuzer Çiçek B.Arıcı ve B. Ataşlar, Viranşehir ilçesinde, Özgür Halk dergisi çalışanı R. Çelebi,

İzmir'de; PKK mensubu oldukları iddiasıyla R. Sertoğlu, Z. Başbuğ, D. Sabuncu, G. Karabin ve İ. Gençer ve 3 kişi, 10 Kasım günü yapılan "Huzur operasyonu"nda "kuşuklu" 25 kişi, Çeşme ve Seferihisar ilçelerinde 115 mülteci, MKM çalışanı Suriye uyruklu Lokman Ayata ve sahte pasaport kullandığı gerekçesiyle babası A. Latif Ayata, kimlik kontrollerinde Faik Öner, Seyri Abak, Yeşim Tunçsan, S. Çetin, Eğitim Fakültesi kampüsünde YÖK'ü protesto eyleminde B. Avcı, M. Çalar, Menemen'de, Mücadele Birliği dergisi dağıtan Ahmet-Veysi Taşdemir, Özlem-Umut Duran, M. Taşkın ve Ş. Yüksel, Üçkuyular'da HADEP il örgütü saymanı Gürsel Karabil,

Ankara'da; Atılım, Kaldıraç, Kızıl Bayrak dergileri ile Tohum Kültür Merkezi bürolarına baskında 25 kişi,

İstanbul'da; İ. Üniversitesi Beyazıt kampüsünde, ABD'nin Afganistan'a saldırısını protesto eyleminde 50 öğrenci, aynı nedenle Okmeydanı'nda 15 kişi, Dikilitaş'ta protesto için toplanan esnaflardan Veli Özcan ve 2 kişi, Memur Gerçeği dergisi eski sahibi Sema Günay ile Memur dergisi sahibi Çayan Güner, Küçükarmutlu'da ölüm oruçları yapılan evlerden Z.Doğan, E.Göktaş, A. Güzel, S. Turga ve 36 kişi, kuruluş yıldönümünde YÖK'ü protesto için İÜ Beyazıt kampüsünde gösteri yapan öğrencilere müdahalede 100 kişi, Taksim'de A.Betül Gökoğlu, TAYAD'ın davetlisi olarak Almanya'dan gelen 6 kişilik yabancı grubu ve bunları karşılayan S. Serdaroğlu ve Selahattin, Aksaray'da, Emeğin Küresel Eylem Günü adıyla yapılan mitingte, İşçi gazetesi yazarları müdürü Ülkü Gündoğdu ve 15 kişi, Okmeydanı'nda esnaflarca yapılan gösteride Veli Özcan ve 2 kişi, Hizbullah örgütü yöneticisi olduğu iddiasıyla A. Türe, Galatasaray postanesinden kadın tutuklulara dayanışma kartı gönderilmesi ile Küçükarmutlu'daki ölüm oruçlarına müdahaleyi kınayan iki eylemden, İHD şube başkanı E. Keskin ve 88 kadın, ifadelerinin alınacağı gerekçesiyle karakola çağrılan Tümtis'e üye oldukları için işten atılan Aktif Dağıtım işçisi 26 kişi ve olayla ilgili Adliye önünde toplanan işçilere müdahalede sendikanın genel örgütlenme sekreteri Ş. Günsili ve 5 işçi, ABD konsolosluğu önünde savaş karşıtı gösteri yapanlara

müdahalede 15 kişi, Mecidiyeköy'de TKP'nin "Halk muhtıra veriyor" başlıklı afişini asan 5 kişi, HADEP Zeytinburnu ilçe örgütü gençlik kolları üyeleri N. Baran, Ümit-İdris Öztürk, 29 Kasım günü bazı dergi, gazete, dernek ve kültür merkezlerine baskınlarda, Kürt Enstitüsü Başkanı H. Kaya, Özgür Halk ve Devrimci Demokrasi dergilerinin yazarları müdürleri G. Kaya, T. Akıncı ve 26 kişi, HADEP'in il ve ilçe örgütleri binalarına baskınlarda, Eyüp, Kartal, Bayrampaşa, Avcılar ilçe örgütlerinin başkanları A. Tokdemir, D. İlgün, N. Kadioğlu, M. Turan ve 47 kişi, İst. Üniversitesi Rektörlüğü'ne Kürtçe'nin seçmeli dersler arasına alınması istemli dilekçe veren öğrencilerden N. Akyol, H. Güler, H. Çölgeçen, Ö. Özsoy, O. Fatihoğlu, 11 Kasım günü yapılan "Huzur operasyonu"nda 376 kişi,

Aralık

Amasya'da; Merzifon ilçesinde, yoksulluk ve savaş karşıtı mitinge katılanlara müdahalede, Eğitim Sen şube başkanı M. Saydam, EMEP ve ÖDP yöneticileri E. Aydoğan, T. Saltık ve 5 kişi,

Van'da; Yasadışı örgüte mensup oldukları iddiasıyla 2 kişi, kaçak yollarla Türkiye'ye girdikleri için 9 göçmen,

Kocaeli'de; Evlerine baskında, HADEP il örgütü üyesi 4 kişi, "huzur operasyonu"nda 157 kişi,

Siirt'te; Pervari ilçesine bağlı Düğüncü köyünde korucularla köylülerin arasındaki çatışma sonrası yapılan jandarma baskınında 11 kişi,

Bursa'da; İstanbul Küçükarmutlu mahallesine operasyon sonrası ölüm orucunu Bursa'da sürdüren H. Yıldız'ın kaldığı eve baskında 3 kişi, olayı haber yapmak için gelen Devrimci Demokrasi yazarları müdürü Tevhide Akıncı ve gazete çalışanı G. Kahraman ile 2 kişi, Hizbullah örgütü mensubu oldukları iddiasıyla Bülent-Sabahattin Şakar ve 8 kişi

Diyarbakır'da; Bismil ilçesinde, "Kürtçe eğitim" kampanyasına katıldıkları gerekçesiyle Eğitim Sen'li öğretmenler M. Fırat, R. Kayhan, L. Durmuş, evlerinden Şahin-Garip Kandemir kardeşler, ilçenin Salat beldesindeki evlerinden HADEP belde örgütü başkanı ve sekreteri A. Bari Karakoç, Rifat Pekgenç, ile 3 yönetici ve 18 üye, "Kürtçe eğitim" talebi nedeniyle Eğitim Sen şube sekreteri M. Alpkaya ve konuyla ilgili toplanan dilekçeleri Dicle Üniversitesi rektörlüğüne vermek isteyen öğrenciler A. Demir, R. Bağcı, Ö. Kaçmaz, HADEP gençlik kolları üyeleri Hatip-Suat Günay ve 6 kişi, Çarıklı beldesinde, "Kürtçe eğitim yapılması" için yürüyüş yaptıkları iddiasıyla ilköğretim okulundan 20 çocuk ile 2 öğretmen 1 muhtar, aynı nedenle G. Şen, Ş. Gültekin, il merkezindeki evlerinden HADEP üyeleri Y. Aslan, M. Nakçi, Eğil'de de ilçe örgütü yöneticisi Sedat Esin, Hizbullah örgütü üyesi oldukları iddiasıyla 30 kişi,

Çanakkale'de; Saldırı yapılan il örgütleri binasıyla ilgili açıklama yapan TKP yöneticisi Özgül Demir ve üye E. Hakalmaz, Ayvacık ve Biga ilçelerinde 105 mülteci,

Şırnak'ta; HADEP merkez ilçe örgütü yöneticileri Mehmet-Hacı Temelkuran,

Mardin'de; Derik'te HADEP ilçe örgütüne baskında yöneticiler E. Güven ve M.S. Kıran,

Uşak'ta; "Anarşi Otonomi Örgütü"ne üye oldukları iddiasıyla M. Ö. Küçüktekin, A. S. Tomar, S.S.Kazak, Onur Ayaz ve Rahmi Tiril,

Adana'da; Yedinci Gündem gazetesi dağıtan R. Karayel ve Naci Temel, evine baskında Özgür Halk dergisi temsilcisi Murat Dağ,

İğdir'da; Evine baskında, HADEP gençlik komisyonu başkanı Murat Mang ve Halfeli beldesinde belde örgütü başkanı Hamit Sefa, Kağızman ilçesinde, PKK'ye yardım ettikleri iddiasıyla 3 kişi,

Antep'te; Üniversitede çıkan olaylar sonrası, öğrenci yurtları ve ev baskınlarda Murat-Recep Elçi ve 29 öğrenci,

Batman'da; Ulusal giysilerini giyerek Özgür Halk dergisini ziyaret eden Kürt kadınlardan 15 kişi, Yedinci Gündem ve Özgür Halk gazeteleri bürolarına baskında temsilciler İrfan Aydın ve Kemal Onar, Hizbullah örgütü mensubu oldukları iddiasıyla 7 kişi, "Anadilde eğitim" talebiyle Milli Eğitim Müdürlüğü'ne dilekçe veren Elif-Besna Aydın ve 6 kadın,

Bolu'da; İ. Baysal Üniversitesi'nde Kürtçenin seçmeli ders olması talepli kampanyaya katılan A. Demir, E. Urma, Ö. Akşin ve B. Yeşilbaş,

Edirne'de; PKK'li olduğu iddiasıyla Trakya Üniversitesi öğrencisi Bülent Koç, Meriç ilçesinde 95 göçmen,

Hatay'da; İl merkezinde, Eğitim Sen binası önünde toplanarak cezaevleri operasyonlarının yıldönümü nedeniyle açıklama yapanlara müdahalede 25 kişi,

Muş'ta; Malazgirt ilçesinin Konakkuran beldesinde baskın yapılan HADEP binasından belde örgütü başkanı Şehmuz Bülbül ile 5 yönetici ve 2 üye, il merkezinde Yedinci Gündem gazetesi dağıtımıcısı A. Selam Yakıt ile Van bürosu temsilcisi Serkan Yatçı,

İçel'de; DHKP-C örgütüne üye oldukları iddiasıyla 10 kişi,

Manisa'da; Turgutlu ilçesinde, evlerinde A. Öçalan'ın kitabının bulunduğu iddiasıyla HADEP ilçe örgütü başkanı Zeki Bulut ve üye Sabri Yılmaz,

Ağrı'da; Doğubeyazıt ilçesinde, Türkiye'ye kaçak giriş yapan 11 göçmen,

Muğla'da; İlin sahil kesimlerinde ve Bodrum ve Datça ilçelerindeki aramalarda 144 mülteci,

Antalya'da; Kaş ilçesi açıklarındaki bir teknede 131 kaçak göçmen,

Kayseri'de; Baskın yapılan Devrimci Demokrasi ve Kızılbayrak gazeteleri bürolarından, adı geçen yayınların temsilcileri Nihal Gül, Halil Akçağ,

Bingöl'de; Fırat Üniversitesi'ne bağlı yüksek okulun duvarlarına slogan yazdıkları iddiasıyla okulun 30 öğrencisi, evi aranan İHD üyesi Nevzat Azak, Solhan ilçesinde hastane ziyareti sırasında Şefik Tekkaynar,

İzmir'de; PKK'ye yardım ettikleri iddiasıyla H. Lütfi Koçak, Sadiya Kaymaz, ev baskınlarında, "Kürtçe eğitim kampanyası" nedeniyle Ege Üniversitesi öğrencisi 25 kişi, 1997 yılının Aralık ayında öldürülen Ege Üniversitesi öğrencisi A. Serkon Eroğlu'nu Tire ilçesindeki mezarında anma etkinliği yapanlara müdahalede O. Dikmen, E. Tekin, Y. Akça, R. Altuntav, Ç. Çetinkaya ve C. Taşkın adlı öğrenciler, MKM bürosuna baskında şube müdürü H. Acar ile İzmir ve İstanbul şube başkanları Hüseyin ve Alaattin Aktaş ve çalışanı 5 kişi, 12 Eylül 80 öncesinde Yurtsever Devrimci Gençlik Örgütü Amasya şube başkanı olan Yalçın Cebeci, Çeşme ve Urla ilçelerindeki kontrollerde Türkiye dışına kaçak olarak çıkma girişiminde bulunan 56 kişi, Urla ilçesinde Yaşar Işık, Seferihisar ilçesinde 20 kişi, işyerinden Şadiye Kaymaz, yol kontrolünde Ersin Erkuş, okul çıkışında Mehmet Altun,

Ankara'da; Kızılay'da Mithatpaşa caddesi üzerinde, yoksulluk ve savaşa karşı basın açıklaması yapanlara müdahalede, aralarında Birleşik Taşımacılık Sendikası yöneticilerinin de olduğu 35 kişi, Dil ve Tarih Fakültesi'nde, "Kürtçe eğitim" için stand açan öğrencilere müdahalede Meral Uç ve Oğuz Dikmen, evlerine baskında Türkiye Motorlu Taşıt İşçileri Sendikası (Tümtis) şube başkanı N. Kılıçdoğan ile yöneticisi S. Demir ve 6 üyesi, PKK'li oldukları iddiasıyla B. Cengiz, M. Çoban, N. Akarsel, Pursaklar semtindeki evlerine baskında, KESK yöneticisi İhsan Kandemir ve Eğitim Sen anadil komisyonu üyesi Sadık Varlı,

İstanbul'da; PKK adına komite oluşturdukları iddiasıyla İ. Üniversitesi öğrencisi 14 kişi, "Kürtçe eğitim" istemli dilekçe veren öğrenciler Y. Polat, A. Turgay, Nezir Naz, M. Fargut, S. Sarıaltın, DHKP-C örgütü mensubu oldukları iddiasıyla 7 kişi, Hizbullah örgütü üyesi oldukları iddiasıyla 10 kişi, HADEP Esenler ilçe örgütü başkanı Lütfi Dağ, İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin eylemine katıldıkları gerekçesiyle Türkiye Sağlık İşçileri Sendikası Genel Başkanı M. Başoğlu ve Yeni Asya gazetesi yazarı Şükrü Bulut, Yaşadığımız Vatan dergisi bürosuna baskında yayın yönetmeni M. Yavuz, yazarları müdürü R. Kılıç, muhabirler İ. Özmen, Y. Kaya ile konukları 2 kişi, işçilerin görevine son verildiği Başak adlı şirkete giden Tümtis Sendikası genel mali sekreteri R. Ballı ve İstanbul şube yöneticisi H. Doğan, Ankara şube yöneticisi S. Demir 5 işçi ve durumlarını öğrenmek için emniyet müdürlüğüne giden genel eğitim sekreteri G. Yılmaz, Yedinci Gündem gazetesi çalışanı ve muhabiri 8 kişi, 2000 yılı Analık ayındaki cezaevleri operasyonu yıldönümü nedeniyle Bayrampaşa Cezaevi önünde açıklama yapmak isteyenlere müdahalede 25 kişi, Galatasaray postanesinden kadın tutuklulara dayanışma kartı

gönderen aralarında İHD şube başkanı E. Keskin'in de olduğu 40 kadın, Maltepe'de Emek Gençliği bildirisi dağıtan 5 kişi, Kartal Zeytinlik caddesinde "PKK lehine slogan attıkları" iddiasıyla 10 kişi, Fatih ilçesinde, Uzakdoğu sporları eğitimi veren bir salona baskında "giyimleri Kılık Kıyafet Yasası'na aykırı olduğu" gerekçesiyle 46 kişi, kar maskeli kişilerce evine yapılan baskında İHD şube yöneticisi Doğan Genç, İBDA-C örgütü üyesi oldukları iddiasıyla 6 kişi, Taksim'de gösteri yapan MKM bünyesindeki sanatçılar Ferhat Serap-Sönmez ve 8 kişi, "yılbaşında huzur ve asayişin sağlanması" amacıyla yapılan arama ve kontrollerde 283 kişi, Yedinci Gündem gazetesinin 4 çalışanı ile 4 muhabiri,

olmak üzere **Ekim, Kasım Aralık aylarında 8792 kişi gözaltına alındı.**

Tutuklamalar

Ekim

Ankara'da; Mamak ilçesindeki bir evde ölüm orucunu sürdüren iki kişinin ölümü ardından alınanlardan Ö. Kütük, B. Postacı, Hakan Gül ve 4 kişi, Hizbüt Tahrir adlı İslami örgüte üyelikten alınan Murat Yağlı,

Van'da; Gevaş ilçesinde PKK üyeliği iddiasıyla alınan Abdullah Güzel,

Batman'da; "Hizbullah örgütüne üyelik"ten alınan M. Avcı, M. Şahin, F. Taka,

İzmir'de; HADEP'in Çiğli ilçe binasına baskında alınanlardan M. Yapıcıbulut ve Ö. Erdem, "PKK'ye yardım"dan alınanlardan 8 kişi, Manisa ve Aydın'da alınan HADEP'lilerden 6 kişi,

İstanbul'da; DHKP-C üyeliğinden alınanlardan D. Kalaycı, Ş. Aslan ve 9 kişi,

Antep'te; Hizbullah'a üyelikten alınanlardan Mehmet-Sinan Y. ve 5 kişi,

Bursa'da; Hizbullah örgütüne üyelikten alınanlardan 10 kişi, 27 Eylül'de alınan HADEP'lilerden V. Polat, Y. Yalçın, M. Soncan, Gönül-Güneş Yavuz, Tuncay-Bülent Aslan,

Adana'da; Ceyhan ilçesindeki ev baskınlarında alınan Nihat, Bülent, A. Kadir, Mustafa, M. Tuğrul, A. Özdemir, Selahattin,

Tokat'ta; İşçi-Köylü gazetesinin Tokat ve Malatya muhabirleri Sefagül Keskin-Lütfiye-Uluk,

Diyarbakır'da; Dicle Üniversitesi'nde alınan öğrenciler M. Özgünlük, S. Çetin, M.Can Taşdemir, Jiyan Polat, evinden alınan Faysal Türk, Silvan ilçesinde, Adil-Kazım-Reşit Kılıç,

Siirt'te; "PKK'ye yardım"dan alınan Fehime Ete,

Kasım

Antalya'da; HADEP merkez ilçe örgütü sekreteri H. Yıldız ve Tuhay-Der şube yöneticisi L. Ceylan,

Maraş'ta; Evlerine baskında alınan üniversite öğrencilerinden Mehmet Savan, Faruk Karabağ,

Diyarbakır'da; Kayapınar beldesinde alınan HADEP'lilerden gençlik kolları başkanı S. Şitilay ile M. Kazaylak, Çınar ilçesinde alınan Zahit-Nazım Kaya, ev baskınları ve kontrollerde alınan Remziye Dağ, M.Ş. Aksoy, M. Siddık Değerli, M. Farisoğulları,

Ardahan'da; HADEP Kars il örgütü saymanı H. Hayırsız ve oğlu Ünal ile ilçe örgütü yöneticisi A. Avşar ve Y.Yılmaz,

Van'da; PKK'ye üyelik iddiasıyla alınan Hakan Yün, B. Karataş, F. Burkay, A. Yalçınkaya, evinden alınan Mustafa Kavak,

Elazığ'da; TIKKO örgütüne üyelikten alınanlardan Müslim Karaca, Kemal Çoğun,

Şırnak'ta; Silopi ilçesinde alınan HADEP Genel Merkezi gençlik kolları yöneticisi Aslan Kaya, Batman il örgütü yöneticisi H. İlten ve 4 üye,

Ağrı'da; PKK'ye üyelikten alınan H. Karayel,

Batman'da; HADEP il gençlik kolları başkanı Sabri Körsü,

Urfa'da; Mustafa-Abuzer Çiçek, B. Arıcı ve B. Ataşlar, Viranşehir ilçesinde Özgür Halk dergisi çalışanı Rahim Çelebi,

Muş'ta; İl merkezindeki evinden alınan Ö. Faruk Özdem,

Tunceli'de; Ev baskınlarında alınanlardan Taşitli köyü muhtarı Süleyman Aydın ve 8 kişi,

İzmir'de; Kadifekale'de alınan Suriye uyruklu MKM çalışanı Lokman Ayata,

Aydın'da; İzmir'de alınan Sedat Çetin,

İstanbul'da; PKK'ye üyelikten alınan A. Sertkaya, M. E. Bektaş, M.S. Adanmış, Y. Yakut ve M. Değirmenci, Küçükarmutlu'da, ölüm orucu yapılan evlerden alınan G. Turan, S. Kubat, V. Çelik, C. Keser ve 8 kişi ile Taksim'de alınan A. B. Gökoğlu, Hizbullah örgütü yöneticiliğinden alınan A. Türe,

Aralık

Diyarbakır'da; 30 Kasım günü alınan HADEP üyeleri Ç. İpek, S. Demirel, M. Öztoprak, "Hizbullah'a üyelik"ten alınan M. Oruç, Ş. Kaçmaz, Ş. Tanrıkulu, HADEP Ergani ilçe örgütü başkanı Sündüz Şener,

İçel'de; DHKP-C örgütüne üye oldukları iddiasıyla alınanlardan Mersin Üniversitesi öğrencileri Ahmet Apaydın, Akil Nergül ve 4 kişi,

Antep'te; Üniversitede çıkan olaylar sonrası alınan öğrencilerden 13 kişi,

Batman'da; Hizbullah örgütüne üyelikten alınan Y. Işık ve A. Aydın,

İğdır'da; Baskın yapılan evlerinde A. Öcalan'ın kitapları bulunduğu gerekçesiyle alınan 3 kişi,

Kocaeli'de; Uzunçiftlik beldesinde, Jandarma astsubayıyla tartıştığı gerekçesiyle kahvehane işletmecisi Hasan Kocabaş,

İzmir'de; "PKK'ye yardım"dan işyerinden alınan Sadiye Kaymaz, Mustafa Akgül, "Kürtçe eğitim kampanyası" nedeniyle alınan öğrencilerden Hatip Aydın, Berivan Alataş, Menemen ilçesinde alınan H. Lütfi Koçak, MKM'ye baskında alınanlardan müdür Hüseyin Acar,

Uşak'ta; "Anarşi Otonomi Örgütü" üyesi oldukları iddiasıyla alınan M.Ö. Küçüktekin, A. S. Tomar, S.S. Kazak, O. Ayaz ve R. Tiril,

Ankara'da; "PKK'ye üyelik"ten alınan Barış Cengiz, Mehmet Çoban ve Nagihan Akarsel,

Adana'da; Evine baskında alınan Özgür Halk dergisi temsilcisi Murat Dağ,

Bursa'da; Hizbullah örgütüne üyelikten alınanlardan Bülent-Sabahattin Şakar ve 6 kişi, Yenişehir ilçesinde, "örgütsel yayın satmak"tan alınan Genco T.,

Zonguldak'ta; Özgür Üniversite dergisi yazışları müdürü Aykut Şahin,

Manisa'da; Turgutlu ilçesinde alınan HADEP üyesi Sabri Yılmaz,

Kars'ta; Kağızman ilçesinde "PKK'ye yardım"dan alınan 3 kişi,

İstanbul'da; DHKP-C mensubu oldukları iddiasıyla alınanlardan O. Toprak, M. Aslan, B. Özdemiroğlu, dernek ve kültür merkezlerine baskınlarda alınanlardan Yeni Evre Yayıncılık şirketinden Aysun Güven

ve 3 muhabir, Fatih ilçesindeki bir salondan “giyimleri Kıyafet Yasası’na aykırı olduğu için” alınanlardan İ. Yeğin, R. Yılmaz, K. Yavuz, İBDA-C örgütüne üyelikten alınan İ. Doğan, H. Karagöz, R. Avşar ve M. Topçu, evlerine baskında alınan HADEP gençlik kolları başkanı U. Öztürk ve üye N. Baran, ‘Anadilde eğitim” talebi nedeniyle alınanlardan S. Azizoğlu, Ö. Özsoy, M. Sarkut, ifadesinin alınacağı gerekçesiyle karakola çağrılan Mehmet Kaya,

olmak üzere **Ekim, Kasım, Aralık aylarında 311 kişi tutuklandı.**

Gösterilere Müdahale Sonucu Yaralanma

Ekim

14 Ekim günü İstanbul’da, Kadıköy meydanında yapılan basın açıklaması sırasında, SİP ve EMEP yöneticilerinin de aralarında olduğu gruba güvenlik güçlerinin saldırarak müdahale etmesi sonucu, Ulusal Kanal TV kameramanı Ramazan Kurt, Yeni Şafak gazetesi muhabiri H. Likoğlu ve Songül Tatlı adlı kadın yaralandı.

30 Ekim günü İstanbul’da, Siyasal Bilgiler Fakültesi önünde sol görüşlü öğrencilerin açtığı kitap standı, polisler tarafından öğrenciler biber gazı sıkılarak ve coplanarak dağıtıldı. Olayda, 98 öğrenci ile Doç. Dr. A. Aladağ yaralandı.

Güvenlik Güçlerine Saldırılarda Ölen-Yaralanan

Ekim

14 Ekim günü İstanbul’un Küçükçekmece ilçesi F. Çakmak mahallesinde bir polis aracına düzenlenen silahlı saldırıda, polis memurlarından Köksal Bulut ve Mustafa Koçak olay yerinde ölürken, Mustafa Bilicik de, tedavi gördüğü hastanede 30 Ekim günü yaşamını yitirdi.

Kasım

14 Kasım günü Antep’in İslahiye ilçesinde, bir öğrenci pansiyonu yakınında sivil plakalı bir polis aracına açılan ateş sonucu, aracın içendekilerden 1 sivil yaşamını yitirdi. Olayda, isabet alan 3 polis memuru da yaralandı.

Aralık

5 Aralık günü İstanbul’un Gaziosmanpaşa ilçesinde, “araba çaldıkları” ileri sürülen 3 kişi tarafından, kendilerini durdurmak isteyen güvenlik güçlerine ateş edildiği iddiasıyla, L. Altın ve A. Korkmaz adlı polisler hafif yaralandı.

18 Aralık günü Isparta il merkezinde, kuşkulandıkları ve kimliklerini sordukları iki kişinin silahlı saldırısına uğrayan polislerden, Ramazan Çalışkan (Çağlar) yaşamını yitirdi.

18 Aralık günü İzmir’in Bornova ilçesinde, bir yaralama olayına karışan üç kişinin, kendilerini karakola götürmek isteyen polis ekibine bıçakla saldırmaları sonucu, C. Tunç, M. Kaplan, Z. Aydemir adlı polisler yaralandı.

31 Aralık günü Trabzon il merkezinde, bir bankaya ait nakil aracının önünü kesen üç kişinin açtıkları ateş sonucu, güvenlik görevlisi Ali Köse, yaralandıktan sonra kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdi.

Tehdit Edilen- Ajanlık Yapmaya Zorlananlar

Ekim

9 Ekim günü Adana’da; HADEP gençlik kolları üyesi Ergün Koç, kendilerini sivil polis olarak tanıtan kişilerce tehdit edildi. Çalıştığı Kocavezir Esnaf sitesinden evine giderken yolunun kesilip kimlik sorulduğunu ve bir araca konulmak istendiğini anlatan Koç, kaçarak kurtulduğunu söyledi.

İHD İstanbul şubesine başvuran Turan Yetim, kendisine ait döşeme atölyesine gelen bazı sivil polislerce tehdit edildiğini, MLKP örgütünden birinin cep telefonunda adının yazılı olduğu söylenerek, örgüt hakkında bilgi vermeye zorlandığını, arkadaşları ve yakınlarının telefonla sıkça aranıp tehdit edildiğini bildirdi ve suç duyurusunda bulundu.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Abdurrahman Sayın, bir kahvehanede arkadaşıyla otururken yapılan aramada, adres ve telefon numarası alındıktan iki hafta sonra, aranıp postane önüne gelmesinin istendiğini, oğluyla gittiği randevu yerinde kendisine bazı isimler sorularak tehdit edildiğini, sonraki günlerde sıkça arandığını beyan ederek can güvenliğinden endişe duyduğunu söyledi.

İHD Siirt şubesine başvuran Eğitim Fakültesi öğrencileri C. Oktay, F. Çakır, S. Mankulu, S. Özdemir ve Nazlı Ay, gözaltında tutuldukları iki gün boyunca, tehdit edildiklerini ve ajanlık dayatmasına maruz kaldıklarını söylediler.

İHD Diyarbakır şubesine 29 Ekim günü başvuran Ferman Çalışkan, 25 Ekim günü kendisinin olmadığı bir sırada Hazro ilçesindeki evine gelen iki kişinin, eşini tehdit ederek, "Ferman Mardinkapı mezarlığına gelsin, yoksa sonu kötü olacak" dediklerini, Sani ve Ramiz adlı kardeşlerinin de ilçeyi terketmelerinin istendiğini ve randevuyu 31 Ekim gününe verdiklerini beyan ederek, can güvenliğinden endişe duyduğunu açıkladı.

Siirt'in Kurtalan ilçesinde, Azadiya Welat gazetesi dağıtan Suat Özalp, güvenlik güçlerince engellendi ve gazeteye dağıtmaması yönünde tehdit edildi.

İHD İzmir şubesine başvuran Hakkı Kopar, 17 Ekim günü HADEP Çiğli ilçe örgütü binasından 37 kişiyle alındığı gözaltında, MKM'de çalıştığını söylemesi üzerine, HADEP ve MKM'ye kimlerin gittiği konusunda, para karşılığında bilgi vermeye zorlanarak ajanlık teklif edildiğini bildirdi.

İHD İzmir şubesine başvuran HADEP Çiğli ilçe örgütü başkanı Gülçiçek Günel, partinin program ve tüzüğü kapsamında yapılan eğitim çalışmasının engellenerek parti binasına yapılan baskında gözaltına alındığını, sorguda, "PKK'nin propagandasını yapmakla" itham ve tehdit edildiğini bildirdi. Günel'le birlikte başvuran Sibel Öksüz de aynı beyanlarda bulundu.

İHD İzmir şubesine başvuran Sultan Öner, cezaevinden tahliye olduğu 2000 yılının Ağustos ayından beri sivil polislerce sıkça takip edildiğini, geçen günlerde ise oğlu Ciğerhun Öner'in, Narlıdere Polis Karakolu'na götürülerek "annesinin kimlerle görüştüğü" yönünde sorgulandığını ve tehdit edildiğini, gece okuluna giden kızı Bahar Öner'in okul çıkışında sivil üç kişi tarafından zorla bir araca konularak ormanlık alana götürüldüğünü, ölümlerle tehdit edildiğini, daha sonra Narlıdere'de bir marketin önünde araçtan aşağıya atıldığını beyan etti.

İHD Adana şubesine başvuran Adile Coşkun, evine baskın yapan polislerce çocukları Önder ve Gürkan'ın sorularak tehdit edildiğini, eşinin karakola götürülerek oğlunu bulması yönünde hakaret ve baskılara maruz bırakıldığını beyan etti.

İHD Adana şubesine başvuran Ziraat Fakültesi öğrencisi Halis Basutçu, Başbakanlık'a bağlı "Toplumsal Sorunları Çözme Fonu"na bağlı olarak çalıştıklarını söyleyen M. Ali ve Tuncay adlı iki kişi tarafından maddi durumu iyi olmadığı için kendisine burs sağlanacağı vaadiyle kendisinden bazı belgeler istendiğini, daha sonra üniversite içindeki gruplarla ilgi kurması ve haklarında bilgi vermeye zorlanarak ajanlık teklifinde bulunulduğunu açıkladı.

İHD Adana şubesine başvuran Yalçın Aslan, 30 Ekim günü, polis olduklarını söyleyen üç kişi tarafından zorla bir araca konularak, psikolojik baskı uygulandığını, bilmediği şeyler hakkında sorular sorulduğunu, bazı kişiler hakkında bilgi toplaması karşılığında maddi yardım teklif edilerek ajanlık yapmaya zorlandığını beyan etti.

Kasım

İHD Ankara şubesinde bir açıklama yapan üniversite öğrencisi Soner Aydoğdu, 20 Kasım günü kendilerini polis olarak tanıtan üç kişi tarafından zorla bir araca bindirildiğini, ailesi ve arkadaşlarının siyasi görüşleri konusunda sorgulandığını ve ajanlık yapmasının istendiğini açıkladı. Sonraki bir tarih için randevu verdiklerini belirten Soner, telefonla aranıp tehdit edildiğini söyledi.

30 Kasım günü Aydın'ın Nazilli ilçesinde, Evrensel gazetesi dağıtan Tarık adlı genç, polis tarafından bir kahvehaneye götürülerek sorgulanıp tehdit edildi. Adı geçen kişiye, kimlerin Evrensel gazetesi aldığı yönünde bilgi vermesi yönünde baskı uygulandı.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Hasan Akın, 6 Kasım gününden itibaren belli aralıklarla sivil kişilerce izlendiğini, Huzurevleri semtindeki evinin karşısında beyaz renkli Şahin marka 21 AY 523 plakalı bir aracın durduğunu ve içindekilerin kendisini gözetlediklerini belirterek can güvenliğinden endişe duyduğunu bildirdi.

İHD Siirt şubesine başvuran Emin Demir, 6 Kasım günü il merkezinde belediyenin önünde yapılan kimlik kontrolünde, güvenlik güçlerince taciz edildiğini ve Azadiya Welat gazetesini dağıtmaması yönünde tehdit edildiğini söyledi.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Safiye Deviren, 24 Kasım günü il merkezindeki evlerine baskında, kızı Lale'nin ifadesine başvurulacağını söyleyen güvenlik güçlerine, kızının il dışında olduğunu söylemesi üzerine küfür ve hakaretlere maruz kaldığını ve Lale'yi bulup getirmesi yönünde ölümle tehdit edildiğini açıkladı.

İHD İzmir şubesine başvuran İlhan Doğan, 5 Kasım günü R. Oğuz ilköğretim okulunun yanında iki sivil polisçe zorla arabaya bindirildiğini ve ajanlık teklif edildiğini, reddettiği takdirde rahat bırakılmayacağını söylendiğini, 20 Kasım günü de evden çıkarken Konak meydanına kadar izlendiğini, bir işhanının önünden alınarak parka götürülüp işbirliği yapması karşılığında para teklif edilerek tehdit edildiğini bildirdi,

İHD İzmir şubesine başvuran Kemal Aslan, 30 Kasım günü Çiğli'deki evinden çıkarken Renault marka bir araçtan inen ve polis olduklarını söyleyen kişilerce kaçırılıp organize sanayi sitesine doğru götürüldüğünü ve sorgulandığını, dağda olduğunu ileri sürdükleri kızını sorduklarını beyan ederek tehdit edildiğini açıkladı.

İHD İzmir şubesine başvuran Mithat Cengiz, 25 Kasım günü Konak alanında HADEP'in basına yaptığı açıklamayı izledikten sonra alandan ayrılıp geldiği çalıştığı kooperatifin inşaatına gelen polislerin kendisini tehdit ettiklerini, damadı olan Ö. Erkuş'u bulup teslim etmesini istediklerini belirterek taciz edildiğini beyan etti.

30 Kasım günü Bingöl'de; İHD şube binasına gelen güvenlik güçleri, binada yalnız bulunan ve derneğin aranmasına direnen üye Fadile Becerikli'yi tehdit ederek dövme girişiminde bulunurken, bu sırada derneğe gelen üye Salim Arslan'ı da pencereden dışarıya atma tehdidinde bulundular.

Aralık

Adana'nın Dağlıoğlu mahallesinde Yedinci Gündem gazetesi dağıtırken gözaltına alınan Recep Karayel ve Naci Temel adlı kişiler, para karşılığında ajanlık yapmaları yolunda tehdit edildiler.

İHD İzmir şubesinde basına açıklama yapan Ege Üniversitesi öğrencisi Yeşim Tunçsan, "Devrimci Mücadele dergisi okuru olduğu" gerekçesiyle önce gözaltına alındığını, sonraki günlerde okul girişinde kimlik soran polislerce tehdit ve taciz edildiğini açıkladı.

Van'da basına bir açıklama yapan Tutuklu ve Hükümlülerle Dayanışma Derneği şube başkanı Nihat Avcı, 6 Aralık günü Jitem elemanlarınca ölümle tehdit edildiğini açıkladı. Kendilerini polis olarak tanıtan iki kişinin bir kaç kez evine gelip bıraktıkları telefon numarasından "Özkan" adlı kişiyle görüşmesini istediklerini belirten Avcı, durumu savcılığa bildirdikten sonra, telefonla randevu verilen devlet hastanesi önüne gittiğini, sivil giyimli iki kişinin kendisini bir araca koymaya çalıştıklarını, direndiğini, tehdit edilerek dernek yönetici ve üyeleri hakkında bilgi vermeye zorlandığını, bu teklifi reddedince ailesine ve dernekteki arkadaşlarına yöneleceklerini ve tehlike yaratacaklarını ifade ettiklerini söyledi.

İHD İzmir şubesine başvuran Şoreş Yürük ve Zülfü Aktulun, 25 Aralık günü MKM'den çıkarken gözaltına alındıklarını, MKM'de çalışanlar hakkında ve kimlerin geldiği konusunda bilgi vermeye zorlandıklarını, HADEP ve PKK sempatanları olmakla itham edilerek taciz ve tehdide maruz kaldıklarını açıkladılar.

İHD Mardin şubesine başvuran A. Aziz Daniş, 1998 yılında gördüğü işkenceden dolayı aleyhine dava açtığı ve iki yıl hapse mahkum olan karakol komutanı Önder Çobanoğlu ve başçavuş Muzaffer tarafından tehdit ve rahatsız edildiğini beyan ederek can güvenliği konusunda yardım isteğinde bulundu.

Uğradıkları Saldırı Sonucu Yaralananlar

Ekim

İstanbul'da, Büyükşehir Belediyesi'ne ait Darülaceze tesislerindeki kaynaktan su almak isteyen bir komiser, kendisine engel oldukları iddiasıyla V. Yirmibeş ve H. Yaşaroğlu adlı belediye görevlilerine saldırdı.

2 Ekim günü Ankara'da, Gazi Üniversitesi öğrencisi Ceylan Yıldız, Çiftlik mahallesindeki bir sokakta, kimliği belirsiz kişilerin bıçaklı saldırısına uğradı. Yaralanan Yıldız hastaneye kaldırıldı.

Bursa'nın İnegöl ilçesinde, Turgut Taç adlı kişi, Osmanbey caddesindeki işyerinde kimliği belirsiz bir kişinin silahlı saldırısına uğradı. Vücuduna altı kurşun isabet eden Taç, hastanede tedaviye alındı.

İstanbul'da Orhan Gazi Lisesi öğrencileri Şerif Karamiş ve Sultan Kura ile M.S. Bal Lisesi öğrencisi Rifat Zafer, yirmi kişilik ülkücü bir grubun bıçaklı saldırısına uğradılar. Birer gün arayla meydana gelen olaylarda adı geçenler yaralandı.

Ardahan'da MHP tarafından düzenlenen Türkiye sevdalıları Türkiye'yi konuşuyor" programı çerçevesinde düzenlenen toplantıda, İHA muhabiri Alper Turgut, MHP'nin ilçe örgütü başkanı tarafından dövülerek tartaklandı ve salondan atıldı.

30 Ekim günü İstanbul'da; Büyükçekmece ilçesinde yayınlanan Hürbakış gazetesi muhabiri Hüsamettin Erbaş, Esenyurt belediyesinin personel müdürü M. Karatay'ın saldırısına uğradı. Yüzünden yaralanan ve kaşına dikiş atılarak 17 günlük rapor verilen Erbaş, belediye görevlileri ile ilgili yaptığı bir habere tepki sonucu dövüldüğünü açıkladı.

Kasım

16 ve 19 Kasım günlerinde Ankara'da, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi'nde Mahmut Tektaş adlı öğrenciyle 2 arkadaşı, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda da sol görüşlü 1 öğrenci, oruç tutmadıkları gerekçesiyle, MHP yanlısı öğrencilerin saldırısına uğrayarak yaralandı.

4 Kasım günü Trabzon'da, Milliyet gazetesi spor yazarı Mehmet Tan, evine girmekte iken, pusu kuran kimliği belirsiz kişiler tarafından üzerine ateş açıldı.

7 Kasım günü Konya'da, Meslek Yüksek Okulu öğrencileri Songül Çorça, Çağatay Çiftçi ve Ülkü Baş, okul çıkışında, "Kürtçe konuştukları" gerekçesiyle ülkücü öğrencilerin saldırısına uğradılar. Yaralanan adı geçenler, Tıp Fakültesi Hastanesi'ne kaldırıldı.

8 Kasım günü Burdur'un Bucak ilçesinde, belediye başkanı İsmail Öztop, silahlı saldırıya uğradı. Ayağından yara alan Bucak, tedavi altına alındı.

10 Kasım günü Erzurum'un Pasinler ilçesinde, İHA muhabiri Enver Güler, evine gitmekte iken bir kişinin bıçaklı saldırısına uğradı. Kafasından darbe alan Güler devlet hastanesinde tedavi altına alındı.

14 Kasım günü İstanbul'da, HADEP'in Şişli'deki il ve ilçe örgütleri binalarına gelen Zeki Genç adlı kişi, binada ziyaretçi olan Cemal Kılıklı'yı baldırından bıçakladıktan sonra kaçtı. Olaydan bir süre sonra, binaya gelen kimliği belirsiz başka bir kişinin silahlı saldırısına uğrayan Ömer Kalaycı da yaralanarak hastaneye kaldırıldı.

20 Kasım günü Ankara'da, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi bölümü öğrencisi 1 kişi, okulun koridorunda sigara içtiği gerekçesiyle MHP'li bir grubun saldırısına uğradı. Dövülen öğrenciye bir haftalık rapor verildi.

23 Kasım günü İstanbul'da, Bem-Bir-Sen Sendikası şube başkanı Nasuh Özdemir, yanına yaklaşan bir aracın içindeki bir kişinin silahlı saldırısına uğradı. Bileğine kurşun isabet eden Özdemir hastaneye kaldırıldı.

21 Kasım günü İstanbul'da, Maltepe Orhan Gazi Lisesi öğrencisi Sultan Kura, MHP yanlısı bir grup tarafından okulun yanındaki bir kafeden dışarıya çıkarılarak dövüldü ve aldığı darbeler sonucu yaralandı. Kura; Ekim ayında da okulda bıçaklı saldırıya uğramıştı.

28 Kasım günü Adana'da Meslek Yüksek Okulu öğrencisi Murat Ceyhan ve 2 arkadaşı, MHP yanlısı bir grubun bıçaklı saldırısına uğradılar.

Aralık

7 Aralık günü Ankara'da Fen Fakültesi'nin kafeteryasında MHP yanlısı kalabalık bir grup, yemek yemekte olan sol görüşlü öğrencilere çivili sopa ve bıçaklarla saldırı. Olayda, A. Kırmızıtaş, İ. Dilek, U. Genel, G. Çapraz, Tunga Şit, S. Çoşkun adlı öğrenciler yaralandı.

5 Aralık günü Aydın'ın Nazilli ilçesinde, İktisadi Bilimler Fakültesi öğrencisi bir kişi, MHP yanlısı bir grubun saldırısı sonucu yaralandı. Aynı grup ertesi gün, fakültede çalışan bir işçiyi de döverek yaraladı.

29 Aralık günü Konya'da, Selçuk Üniversitesi öğrencisi A. Kadir Bozdoğan, MHP yanlısı bir grubun saldırısına uğrayarak yaralandı. Aynı gün Zonguldak'ın Devrek ilçesinde yerel sanatçı Mehmet Budak, ilçenin Ülkü Ocağı başkanı E. Çolak ve kardeşinin saldırısına uğradı. Dövülen Budak yaralandı.

Antep'te, üniversite yurdunun odalarını basan ülkücü öğrencilerin saldırısına uğrayan 3 öğrenci dövüldü. Dayak sonucu yaralanan öğrenciler hastaneye kaldırıldı.

Bombalanan Kundaklanan Yerler ve Sonucunda Yaralanma

26

Ekim

20 Ekim günü İstanbul'da Kartal ilçesindeki bir işyerinin önüne atılan bombanın patlaması sonucu Z. Buruntay adlı çocuk yaralandı.

İstanbul'da, Ortaköy Telsim satış mağazasına,
Adana'da, DSP'nin Yüreğir ilçe örgütü binasına,
Tunceli'de, Moğultay mahallesindeki Gültekinler Ticaret'in bürosuna park halindeki bir kamyonu,
Bomba atıldı.

Kasım

Fatih'te Mc. Donald's şubesine bomba atıldı.

Aralık

6 Aralık günü Çanakkale'de, Türkiye Komünist Partisi il örgütü binasına, kendilerini "ülkücü gençlik" olarak tanıtan bir grup tarafından saldırı yapılarak kundaklandı ve eşyalar tahrip edildi.
Kilis'te; Kent gazetesi ve matbaası binası, silahla ateş açılarak kundaklandı.
İstanbul'da, Etiler'de bir kitap-müzik marketine, bomba atıldı.

Patlamalarda maddi hasar meydana geldi.

Boşaltılan-Yakılan Köy-Mezra

Ekim

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Muhsin Başer, ikamet ettikleri Kulp ilçesinin Nedera (Alacaköy) köyünün 1993 yılında boşaltılması üzerine il merkezine göçtüklerini, 9 Ekim günü, giriş-çıkışların yasak

olduğu köye, izinle gidip döndükten sonra, köye bağlı Aktulun mezarının güvenlik güçlerince yakıldığını belirtti.

CEZAEVLERİ

Tedavi Edilmeyen-Tedavisi Engellenen

Ekim

İHD İstanbul şubesine başvuran Z. Öztürk, Bursa Cezaevi'nde bulunan kardeşi Deniz Öztürk'ün hepatit B hastalığına yakalandığını, cezaevi idaresinin önlem almadığını belirterek girişim yapılması isteğinde bulundu.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Mehmet Baz, cezaevinde tutuklu oğlu A. Kadir Baz'ın hasta olduğunu ve ilaç ihtiyacının cezaevi yönetimince karşılanmadığını belirterek girişim yapılması isteğinde bulundu.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Macit Fidan, 1993 yılından beri cezaevinde olan yakını Sabiha Sunar'ın, 1998 yılında protesto amacıyla kendini yaktığını, 10 ay önce Ankara Cezaevi'nden sevkedildiği Muş Cezaevi'nde hastalandığını ve tedavisinin yapılmadığını beyan ederek girişim talebinde bulundu.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Ömer Tutmaz, ziyaretine gittiği Malatya E tipi Cezaevi'nde tutuklu olan kardeşi S. Tutmaz ile 3 arkadaşının, kendisine bundan sonra görüşe çıkmayacaklarını söylediklerini, gerekçelerinin ise hasta olmalarına rağmen tedavilerinin yapılmaması ve baskı uygulamaları olduğunu beyan etti.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Zeynep İnci, 3 yıl önce cezaevine konulan yakını Özgür Azad İnci'nin Diyarbakır Cezaevi'ndeyken hastalandığını, bir yıldır bulunduğu Siirt Cezaevi'nde hastalığının arttığını, Elazığ Ruh ve Sinir Hastanesi'ne kaldırıldıktan sonra cezaevine geri gönderildiğini, hastalığının sürdüğünü ve son olarak 29 Ekim günü hücrelerinde baygın bulunduğunu beyan ederek girişim talebinde bulundu.

Kasım

Siirt Cezaevi'ndeki mahkumlar tarafından yapılan açıklamada, şeker, astım anemi, sara, hepatit, migren, mide, ülseri, böbrek yetmezliği gibi rahatsızlıkları bulunan 16 tutuklu ve hükümlünün tedavi edilmediği bildirildi.

İHD Diyarbakır şubesine başvuran Enver Tanrıkulu, Bursa özel tip Cezaevi'nde tutuklu olan yakını Tamer Tanrıkulu'nun kronik böbrek yetmezliği çektiğini, sağlığının kötüye gittiğini, tedavisinin yapılmadığını, bildirerek girişim talebinde bulundu.

Aralık

İHD İstanbul şubesine başvuran N. Yıldırım, Temmuz ayında tutuklanarak, Tekirdağ F tipi Cezaevi'ne konulan eşinin, cezaevine girmeden önce geçirdiği kaza yüzünden vücudunda omurilik zedelenmesi oluştuğunu, el ve ayaklarını kullanamaz halde olduğunu, Tekirdağ Devlet Hastanesi'nden rapor verilmesine karşın, savcılık tarafından Adli Tıp Kurumu'na sevkini yapılmadığını, Kasım ayında Edirne Tıp Kurumu'nda geçirdiği ameliyattan sonra durumunun daha da kötüleştiğini beyan etti.

Açlık Grevi, Ölüm Orucu Sonucu ve Diğer Nedenlerle Ölümler

Ekim

TİKKO örgütü üyesi olduğu iddiasıyla 1999 yılında tutuklanan ve cezaevleri operasyonundan sonra Malatya Cezaevi'nden Konya'nın Ermenek ilçesi cezaevine gönderilen Mustafa Coşkun, kanser hastası

olduğu için kaldırıldığı Ankara Numune Hastanesi'nde, yanlış tedavi uygulanması sonucu 3 Ekim günü öldü.

Kandıra F tipi Cezaevi'nde ölüm orucunu sürdürürken on beş gün önce İzmit Devlet Hastanesi'ne kaldırılan Ali Ekber Barış, 18 Ekim günü yaşamını yitirdi.

Kasım

5 Kasım günü İstanbul'un Küçükarmutlu mahallesinde ölüm oruçları yapılan evlere polis baskını protesto amacıyla kendilerini yakan 4 mahkumdan Tekirdağ F tipi Cezaevi'ndeki Nail Çavuş ve Kandıra F tipi Cezaevi'ndeki Eyüp Samur, Sincan F tipi Cezaevi'ndeki Muharrem Çetinkaya, tedavi gördükleri hastanede öldüler.

Cezaevleri operasyonundan sonra, tutuklu olduğu Ümraniye Cezaevi'nden Kartal F tipi Cezaevi'ne yollanan Tülay Korkmaz, durumunun ağırlaşması üzerine kaldırıldığı Bayrampaşa Devlet Hastanesi'nde, sürdürdüğü ölüm orucunun 193. gününde 19 Kasım günü öldü.

Aralık

1993 yılında, PKK üyesi olduğu iddiasıyla tutuklanarak Diyarbakır DGM'ce 15 hapis cezasına çarptırılan ve gözaltı süresince gördüğü işkence nedeniyle omuriliğinin zedelendiği bildirilen Şefik Akol adlı mahkum, Bitlis'in Adilcevaz ilçesindeki cezaevinden, kanser teşhisi nedeniyle kaldırıldığı Diyarbakır Dicle Üniversitesi Hastanesi'nde 1 Aralık günü öldü.

ÇALIŞMA YAŞAMINA YÖNELİK İHLALLER

Siyasi ve Ekonomik Nedenler ile Gereksiz İşten Çıkarılan

Ekim

Urfa'da, otoban yolunu yapan Makyol Yüksel İnşaat'a bağlı Ayba Fırat Ortaklığı taşeron şirketinde sendikasız ve sigortasız çalıştırılan 50 işçinin işine son verildi.

Balıkesir'in Havran ilçesinde, İş Bankası'na ait Ant Gıda Şirketi'nde görevli, 32 işçi, Öz Gıda İş Sendikası'na üye oldukları gerekçesiyle işten çıkarıldı.

Kocaeli'nin Alikahya beldesinde kurulu Kibar Holding bünyesindeki Hyundai Assan Fabrikası'nda çalışan 250 işçi, "ekonomik sıkıntı" gerekçe gösterilerek işten çıkarıldı. Köseköy beldesinde de Lastik İş Sendikası'nın örgütlü olduğu Türk Pirelli Lastikleri AŞ.'de de, kadro fazlalığı gerekçe gösterilerek 42 işçinin işine son verildi.

İstanbul Beyoğlu'nda Kurulu Ada müzik mağazasında çalışan 11 işçi, gerekçe gösterilmeden işten çıkarıldı.

Adana'nın Yüreğir ilçesine bağlı Sofulu beldesi belediyesinde, eski başkan döneminde işe alınan 30 işçi, başkanvekilliğine getirilen A. Dardan tarafından işten çıkarıldı.

Mercedes Benz Türk Aksaray kamyon fabrikasında çalışan 200 işçinin işine, "ekonomik buhran nedeniyle zarar edildiği" gerekçesiyle son verildi.

İstanbul'da kurulu Başer Kardeşler alüminyum fabrikasında ve Astaş'ta çalışan işçilerden 20 kişi, toplu sözleşme görüşmeleri sürerken işten çıkarıldı. Beko fabrikasında da 200 işçinin işine son verildi.

Kocaeli'de kurulu Brissa lastik fabrikasında aralarında emekliliği dolanların da olduğu 90 işçi, "verimsiz" oldukları gerekçesiyle işten çıkarıldı.

Sakarya'da faaliyet gösteren Toprak İlaç fabrikasında çalışan 23 işçi, "ekonomik sıkıntı" gerekçe gösterilerek işten çıkarıldı.

Bolu'da kurulu Arçelik fabrikasında çalışan 64 işçi, "ekonomik sıkıntı nedeniyle işlerin iyi gitmediği" gerekçesiyle işten çıkarıldı.

Doğan Holding'in İş Bankası ile ortak aldığı Petrol Ofisi'nde işçi ve sözleşmeli personel statüsünde çalışan 4 bine yakın işçiden 1491 kişinin işine son verildi.

Çağdaş Gazeteciler Derneği (ÇGD) İstanbul şubesi Çalışma Hayatı Komisyonu'ndan yapılan açıklamada, Ekim ayı içinde 456 gazetecinin işine son verildiği, 2001 yılı içinde basın sektöründe işten çıkarılanların toplamının 3850 olduğu belirtildi.

Kasım

Adana'da, Çimse İş Sendikası'nın şube kongresi öncesinde genel merkez seçimlerine adaylığını koyan muhalif 30 işçinin görevine son verildi.

İstanbul Yenibosna'da kurulu Ericsson'da görevli 60 mühendis, "firmada yüzde 50 küçülmeye gidileceği" gerekçesiyle işten çıkarıldı.

İstanbul'da Radikal gazetesinin haber merkezinde görevli Metin Sever ile 3 kişinin işine, "ekonomik sıkıntı" gerekçe gösterilerek son verildi.

Bitlis Belediyesi'nde mevsimlik işçi statüsünde çalışan 130 kişi, belediyenin maddi olanaksızlıklar içinde olduğu" gerekçe gösterilerek işten çıkarıldı.

Aralık

Ankara'da Şaşmaz nakliyeciler sitesinde kurulu Akdeniz ambarında çalışan işçilerden 8 kişi, Tümtis Sendikası'nda örgütlendikleri gerekçesiyle işten çıkarıldı.

Bolu'nun Mengen ilçesinde kurulu, Kuzey Anadolu Madencilik şirketine kiralanan Gökçesu linyit ocaklarında Dev Maden Sen Sendikası'na üye olmaları engellenemeyen 88 işçi, "üretime geçici olarak ara verildiği" ilan edilerek yasal olmayan yollarla ücretsiz izne gönderildi.

Sakarya'da kurulu, Türk Metal ve Lastik İş sendikalarının örgütlü olduğu Otokar ve Toprak ilaç fabrikalarında çalışan 51 işçinin işine son verildi.

İstanbul'da, Uzanların sahibi olduğu netbul. com adlı internet sitesinde çalışan basın elemanı 90 kişinin işine son verildi. Site'nin bulunduğu Star'a bağlı çeşitli organlarda görevli 500 çalışan da işten çıkarıldı.

Bolu'da kurulu, adını Beypi olarak duyuran Beypazarı Tarımsal Üretim Pazarlama Sanayi Ticaret AŞ'de çalışan ve sendikal örgütlenme içinde olan 25 işçi, "Görevlerini gerektiği gibi yapmadıkları" gerekçesiyle işten çıkarıldı.

Rize Belediyesi'nde, emanet komisyonunda inşaat, arazi, kanalizasyon gibi hizmetlerde geçici statüde çalıştırılan 314 işçinin, "maddi imkanların uygun olmadığı" gerekçe gösterilerek yılbaşı itibariyle işten çıkarıldığı duyuruldu.

Kocaeli'nin Aslanbey beldesinde kurulu, Birleşik Metal İş Sendikası'nın örgütlü olduğu Galvaniz Sanayi işyerinde, "ekonomik sıkıntı" gerekçe gösterilerek 60 işçinin işine son verildi.

Sürgün-Görevden Alma, Uzaklaştırma, İdari Ceza

Ekim

İçel ilindeki sağlık ocaklarında ve Mersin Devlet Hastanesi'nde görev yapan 10 hekim ile SES şube başkanı Yılmaz Bozkurt, yöneticisi Ayşe Bakaç ve eşi C. Bakaç, değişik illere sürgün edildi.

Doğan Holding'in İş Bankası ile ortaklaşa aldığı Petrol Ofisi'nde çalışan 4 bine yakın işçiden, sözleşmeli personel statüsünde çalışan 1611 kişi değişik kurumlara gönderildi.

Artvin ilinde görev yapan Eğitim Sen şube yöneticisi H. Şentürk ile Hopa ilçe temsilciliği üyesi 6 öğretmen, başka illere sürgün edildi.

Mersin ilinde görev yapan Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) üyesi ve 68liler Birliği şube başkanı Mahsun Kırtaş ile 9 doktor, değişik illere sürgün edildi.

Kütahya ilinde görevli Eğitim Sen şube başkanı Yaşar Karahan ve sendika yönetiminden 3 öğretmene, KESK'in Ankara'da düzenlenen mitingine katıldıkları gerekçesiyle haklarında açılan soruşturma sonucunda 1/30 oranında maaş kesimi cezası verildi. İstanbul'un Beyoğlu ilçesi Vergi Dairesi'nde görevli memurlar hakkında aynı nedenle açılan soruşturma sonucunda ise 20 kişiye aynı ceza uygulandı.

Tunceli ilinde görev yapan Enerji Yapı Yol Sen Sendikası şube yöneticisi C. Söylemez ile üyeler H. Beyaz ve Demir, başka illere sürgün edildi.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın aldığı karar gereğince, Türkiye'nin değişik illerinde ilçe milli eğitim ve şube müdürü olarak çalışan 480 kişinin görev yerleri değiştirildi.

Batman'da İl Sağlık Müdürlüğü'nde çalışan 30 kamu emekçisine, 2000 yılının Aralık ayında Emek Platformunca düzenlenen 1 günlük iş bırakma eylemine katıldıkları gerekçesiyle, haklarında açılan soruşturma sonucu uyarı ve kınama cezaları verildi.

Kasım

Van'ın Gevaş ve Erciş ilçelerinde görevli Eğitim Sen şube başkanı Hazan Çiftçi ile sendikaya üye 13 öğretmen değişik il ve ilçelere sürgün edildi.

Tokat ilinde görev yapan Eğitim Sen şube başkanı Erdem Toker, Zile ilçesi şube yöneticisi Mustafa Aksoy ve eşi ile sendikaya üye 30 öğretmen değişik illere sürgün edildi.

Van'da 100. Yıl Üniversitesi öğretim üyeleri profesörler D. Odabaşı, N. Akyüz, A. Öztürk, E. Küçüköner ve K. Kara Denizli ve Çanakkale illerindeki üniversitelere sürgün edildi.

Aralık

Diyarbakır'ın Çarıkli beldesinde, "okullarda Kürtçe Eğitim yapılması" için yapılan yürüyüş nedeniyle açılan soruşturma kapsamında beldenin ilköğretim okulu müdürü İbrahim Etem ve müdür yardımcıları N. Uğur, D. Aydın görevlerinden açığa alındı.

İçel ilinde görev yapan SES temsilcisi 3, ve üyesi 9 doktor, Isparta ve Afyon illerine, Tekel Müdürlüğü'nde görevli Tarım Gıda Sen üyesi 6 kişi de Maraş ve Tunceli illerine sürgün edildi.

Haklarında Soruşturma Açılan

Aralık

İçel ilinde görev yapan Eğitim Sen şube yöneticileri İrfan İmrek ve Ayhan Afşar ile sendika üyesi 9 öğretmen hakkında, KESK'in Ankara'da düzenlediği mitinge katıldıkları gerekçesiyle soruşturma açıldı.

İzmir'in Konak ilçe belediyesinde görevli Belediye İş Sendikası şube başkanı Ali Çelenk ile sendika yöneticisi 2 kişi ve 5 işçi hakkında, "belediye binası önünde yapılan eylem nedeniyle, giriş ve çıkışların engellendiği" gerekçesiyle DSP7li başkan tarafından soruşturma açıldı.

İş Kazaları

Ekim

Tekirdağ il merkezinde, Burçak Tekstil fabrikasında görevli gece bekçisi S. Yılmaz, iş yerinin ışıklarını yakmak için bindiği asansörde sıkışarak yaşamını yitirdi.

Adana'da bir plastik atölyesinde çalışan Zekeriya Kaya adlı işçi, torba yapımında kullanılan makineyle ilgilendiği sırada, elektrik akımına kapılarak öldü.

Erzurum'da, havaalanı yolundaki bir inşaatta çalışan İsmail Tarni adlı işçi, demir boşaltan vincin zincirinin kopması sonucu demir yığınları altında kalarak yaşamını yitirdi.

Konya'da Büsan organize sanayi bölgesinde faaliyet gösteren bir fabrikada, metal inşaat iskelesinin yüksek voltajlı enerji nakil hattına temas etmesi sonucu elektrik akımı alan iskeleye tutunan işçilerden Yusuf Çoban ölürken, A. Coşkun ve H. Kara yaralandı.

Kocaeli'nin Uzun çiftlik beldesinde, Yıldız Sunta fabrikasında, yağ sızdıran pres makinasını tamir etmeye çalışan Nadi Büyükgüler adlı işçi, düşen makinanın altında kalarak can verdi.

Kırşehir ili Aşıkpaşa mahallesinde, bir inşaatta bekçi olarak görev yapan Kadir Gedik, dört katlı binanın çatısından düşerek yaşamını yitirdi.

Konya'nın Selçuklu ilçesi Aşağıpınarbaşı köyü yakınlarındaki bir tuğla fabrikasında, gaz sızıntısı sonucu işçilerden İsa Acar ölürken, 4 kişi de zehirlenerek hastaneye kaldırıldı.

Malatya'da organize sanayi bölgesinde faaliyet yapan Aysultan şekerleme tesisinde, şeker yapımında kullanılan yağ deposunun patlaması sonucu çıkan yangında, C. Erdem, M. Kaburga, M. Aslan ve C. Ergen adlı işçiler yaralandı.

Tunceli ilinde, özel idare binası inşaatına kanalizasyon döşeme çalışması sırasında çöken kanalın altında kalan işçilerden Abdullah Bingöl öldü. Ağır yaralanan H. Gülen ise hastaneye kaldırıldı.

Elazığ'ın Yurtbaşı beldesinde, yapımı süren hipodromun tribün kısmında kalıpların çökmesi sonucu, inşaatta çalışan 6 işçi, enkaz altında kalarak yaralandı.

Adana'da Yumurtalık Termik Santrali'nde, Selçuk Sevim adlı işçi, çalıştığı kazan dairesinde, beline bağladığı emniyet kemerinin kopması sonucu düştüğü beton zeminde yaşamını yitirdi.

Konya'nın Cihanbeyli ilçesi Yeniceoba beldesinde, bir inşaatta çalışan Bayram Karayel adlı işçi, beşinci katta harç taşıırken dengesini kaybederek düştü ve olay yerinde öldü.

Sinop'un Boyabat ilçesinde, bir inşaatta çalışan Haşim Baran adlı işçi, binanın üst katına çıkardığı demir çubuğun yüksek gerilim hattına değmesi sonucu akıma kapılarak yaşamını yitirdi.

Giresun'un Bulancak ilçesinde, orman işletme müdürlüğünde görevli Fahri Öztürk adlı işçi, tomruk taşıırken kullandığı traktörün devrilmesi sonucu öldü.

Kasım

Samsun'da, organize sanayi bölgesindeki yem fabrikasında, kamyonu yükleme yapıldığı sırada, yükleyici ile kamyonun arasına sıkışan Fikret Güngör adlı işçi ağır yaralandıktan sonra kaldırıldığı hastanede öldü.

Tunceli ile ilçesi Mazgirt arasında yapımı süren Uzunçeyir baraj inşaatında, iş makinesiyle yerleştirilen beton sütun, işçilerden Hasan Laçın'ın üstüne devrildi. Laçın olay yerinde yaşamını yitirdi.

Zonguldak'ın Gelik beldesine bağlı Esenler mevkiinde, özel kömür ocağında işçi olarak çalışan Nazmi Şeker, tavandan kömür yığınının çökmesi sonucu göçük altında kalarak yaşamını yitirdi.

Ankara'da, İstanbul yolunun 9. kilometresindeki tüp dolum istasyonunda çalışan Yılmaz Barış adlı işçi, meydana gelen patlama sonucunda yaşamını yitirdi.

Bursa il merkezinde, Barbak Makine Sanayi fabrikasında, elektrik sisteminin bakımını yapmakta olan Müslüm Şimşek adlı işçi elektrik akımına kapılarak öldü.

Bursa'nın Yıldırım ilçesi Duaçınar mahallesinde, Doksan limited şirketinde çalışan Selçuk Yazgan adlı işçi, iplik sardığı makineye elini kaptırdıktan sonra, makinenin vücudunu sıkıştırması sonucu yaşamını yitirdi.

Aralık

Adana'nın Ceyhan ilçesinde, Sugözü termik santralinde görevli Hakan Beze adlı işçi, çalıştığı kazan dairesinde dengesini kaybederek yaşamını yitirdi.

İzmir'in Aliağa ilçesi Bakırçay havzasında bulunan Habaş AŞ. demir çelik fabrikasında, çelikhane bölümünde ocağın çanak değişimi sırasında ayakları paletin altına sıkışan işçi Şevket Taşa'nın bacağı koptu.

Urfa'da, Organize Sanayi Bölgesi'ndeki prefabrik fabrikasında, Mehmet Demirtaş adlı işçi, oksijen tüpünün alev alması sonucu oluşan patlamada öldü. İlin Siverek ilçesi Çatlı köyünde Sara Kankılıç adlı işçi de, elektrikli su ısıtıcısından su almak isterken akıma kapılarak yaşamını yitirdi. Evren Sanayi Sitesi'nde meydana gelen iş kazasında ise, oksijen başlığının alev alması sonucu, M.Mermertaş ve A. Başkurt adlı işçiler yaralandı.

Antep'te organize sanayi bölgesindeki Kaptan Tekstil fabrikasında çalışan Yusuf Demir adlı işçi, çırçır makinesi demir kasnağının başına çarpması sonucu ağır yaralandıktan sonra kaldırıldığı hastanede öldü.

İzmir'in Aliağa ilçesine bağlı Horozgediği köyündeki Ege Metal demir çelik fabrikasında, onarımını yaptığı ark ocağındaki kapağın koparak altında kalması sonucu, Halis Gergin adlı işçi yaşamını yitirdi.

İstanbul'un Fatih ilçesinde dört katlı bir binada çıkan yangına müdahale eden itfaiye işçilerinin üstüne duvar çökmesi sonucu enkaz altında kalan Ekrem Bulut ve Ersin Kırço adlı işçiler öldü.. Beyoğlu ilçesinde ise, Boğaziçi Elektrik Dağıtım AŞ.'nin hizmet binası inşaatında, çöken duvarın altında kalan işçilerden Mustafa Şahin öldü, D. Bakır yaralandı.

Zonguldak'ta, Türkiye taşkömürü Kurumu'na bağlı Üzülmüş müessese müdürlüğünün Asma kömür ocağında, Kerim Kuroğlu adlı işçi, kömür yüklenen vagonun çarpması sonucu yaşamını yitirdi. İlin merkez ilçesi Dilaver mahallesinde ise, Kümesu Madencilik şirketinin kömür ocağında çalışan Satılmış Uslu adlı işçi de, aynı nedenle olay yerinde can verdi.

Antep il merkezinde, Cemre Halı fabrikasında görevli Mustafa İnce adlı işçi, tezgaha sıkışarak yaralandıktan sonra kaldırıldığı hastanede öldü.

DÜŞÜNCE, İFADE, ÖRGÜTLENME VE İNANÇ ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Kapatılan Kitle Örgütü, Siyasi Kuruluş, Yayın Organı, Kültür Merkezi

Ekim

Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), Kanal D, İnter Star, Kanal 6 ve Kral TV adlı TV kanallarına 3 ile 6'şar günlük süreli yayın durdurma cezası verdi.

İçel ilinde yayın yapan Ses Radyo,"Kürtçe müzik çalındığı" gerekçesiyle 7 gün süreyle kapatıldı.

Diyarbakır'da yayın yapan Gün adlı radyo kanalı, "yayında olmaması gerektiği sürede yayın yaptığı" gerekçesiyle Cumhuriyet Savcılığınca süresiz kapatıldı.

Aylık yayınlanan Özgürlük Dünyası adlı dergi, yazışları müdürüne hapis ve para cezası verildiği davanın kararı gereğince, İstanbul DGM'ce 1 ay süreyle kapatıldı.

Batman'da yayın yapan günlük Batman Doğuş gazetesi, bir sayısında Kürtçe makale yayımlandığı gerekçesiyle, valilik tarafından yapılan suç duyurusu zerine Asliye Ceza Mahkemesi kararıyla kapatıldı. Haftalık yayınlanan Batman Ekspres gazetesi de, aynı mahkeme tarafından süresiz kapatıldı.

Kasım

Van Kültür Merkezi (VKM), 14 Kasım günü güvenlik güçlerince yapılan aramadan sonra, "amaç dışı faaliyet" yaptığı" gerekçesiyle kapatıldı.

RTÜK, İnter Star TV kanalına 15, Kanal D TV kanalına 3, Radyo D adlı kanala da 7, Joy FM adlı kanala 1 günlük kapatma cezası verdi. Denizli'de yayın yapan Mihr TV ve Mihr Radyo'nun yayınları 1 yıl süreyle durduruldu.

RTÜK, İzmirden yayın yapan 19 radyo kanalının yayınlarını, mali yükümlülüklerini yerine getirinceye kadarki bir sreye kadar durdurdu.

Uzun Yürüyüş dergisi, 51. Sayısında yer alan "ulusal sorun ve ulusal harekete dair bir keç Őey" başlıklı yazı nedeniyle 1 ay süreyle kapatıldı.

Aralık

RTÜK; Habertürk adlı TV kanalına 1 günlük kapatma cezası verdi.

Diyarbakır'da, Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Derneği (THAD-DER), 29 Aralık günü güvenlik güçlerinin baskınından sonra, "misafir kabul salonunun lokal gibi kullanıldığı" gerekçesiyle OHAL Bölge Valiliđince üç ay süreyle kapatıldı. İstanbul'da da Anadolu Tayad, güvenlik güçlerince kapısı mühürlenerek kapatıldı.

İstanbul'da yayın yapan Yaşadığımız Vatan dergisinin faaliyetleri, "Teknik servisin ne amaçla faaliyet yürüttüğünün bilinmediği ve Valilik'e bildirimde bulunulmadığı" gerekçesiyle durduruldu.

Baskına Uğrayan Kitle rgt, Siyasi Kuruluş, Yayın Organı, Kültür Merkezi

Ekim

İstanbul'da, Devrimci Demokrasi, Devrimci Mücadele, Alınteri, lkemizde Gençlik, Atılım dergilerinin büroları, EMEP'in Maltepe ilçe rgt binası, Tutuklu Yakınlarıyla Dayanışma Derneği (Tuyad-Der) bürosu,

İzmir'de; HADEP Çiğli ilçe rgt binası, Tutuklu Yakınlarıyla Dayanışma Derneği (Tuyad-Der) binası, Muřta, HADEP il rgt ve İHD Şube binaları,

Adana'da Atılım dergisi bürosu,

Kasım

Çanakkale'de, HADEP il rgt binası,

Ankara'da, Yařamda Atılım gazetesi, Kaldıraç ve Kızılbayrak dergilerinin büroları, Tutuklu Aileleri Yardımlaşma Derneği bülteni bürosu, Tohum Kültür Merkezi temsilciliği,

Diyarbakır'da, HADEP'in il, merkez ve Kayapınar ilçe örgütleri binaları,

Urfa'da; Fırat'ta Yaşam gazetesinin yeni açılan temsilcilik bürosu,

İstanbul'da, MEM Basın bürosu, Özgür Halk, Özgür Kadının Sesi, Jiyana Rewşen, Devrimci Demokrasi, Haksöz dergileri ile Atılım, İşçi-Köylü, Yedinci Gündem gazetelerinin büroları, Kürt Enstitüsü, Zend Bilim Eğitim Kültür Şirketi, Mezopotamya Kültür , Dicle Kadın Kültür, Gençlik Kültür, Anadolu Kültür, Tohum Kültür, Yüz Çiçek Açsın Kültür merkezlerinin büroları, Nizam-ı Alem Ocakları, İrfan Vakfı, HADEP'in il ve 28 ilçe örgütü büroları,

Adana'da, Atılım gazetesinin temsilcilik bürosu,

Bingöl'de; İHD şube binası,

Aralık

Mardin'de; Derik'te HADEP ilçe örgütü binası,

İstanbul'da, Yaşadığımız Vatan dergisi bürosu,

Muş'ta; HADEP'in Malazgirt ilçesi Konakkuran belde örgütü binası,

İzmir'de; Mezopotamya Kültür Merkezi (MKM) şube binası,

Batman'da; Yedinci Gündem gazetesi ve Özgür Halk dergisinin büroları,

Balıkesir'de; HADEP'in Edremit ilçe örgütü binası,

Kayseri'de, Devrimci Demokrasi ve Kızılbayrak dergilerinin büroları,

Güvenlik güçlerinin baskınına uğradı.

Toplatılan ve Yasaklanan Yayın

Ekim

Mehmet Uzun'un yazdığı Bir Dil Yaratmak adlı kitabı, içinde yer alan yazılarda, "halkın kin ve düşmanlığa kışkırtıldığı" iddiasıyla İstanbul DGM tarafından toplatıldı.

Emekçi Kadınlar Birliği Kültür ve Sanat Merkezi tarafından yayınlanan Ses ve Cesaret adlı kitap, İstanbul DGM tarafından toplatıldı.

Amasya'nın Merzifon ilçesinde EMEP ilçe örgütünce dağıtılmak istenen savaş, IMF ve işsizlik karşıtı bildiri, ilçe kaymakamlığınca yasaklandı.

İşçi-Köylü gazetesinin 1-15 Ekim ile 16 Ekim-8 Kasım tarihli sayıları, Yeni Demokrat Gençlik dergisinin Ekim sayısı, Alınteri dergisinin 15. sayısı, Kızılbayrak, Yaşadığımız Vatan ve Atılım gazetelerinin Ekim ayında çıkan 4'er sayısı, Devrimci Demokrasi gazetesinin Ekim ayında çıkan iki sayısı, İstanbul DGM tarafından toplatıldı.

Grup Yorum adlı müzik grubunun, cezaevlerindeki ölüm oruçlarıyla ilgili çıkardığı Feda adlı albümü İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün isteği üzerine Kültür Bakanlığı tarafından yasaklandı.

Mardin ve Batman valilikleri, 12 Ekim gününden geçerli olmak üzere, seslendirenlerin arasında Ferhat Tunç, Ahmet Kaya, Cıwan Haco, Şiwan Perver, Songül Karlı, Berivan gibi sanatçıların da bulunduğu 91 müzik kasedi ve CD'sinin, "yasak ve bölücü" sözler içerdikleri gerekçesiyle, il ve ilçe sınırları içinde çalınmasını ve sokulmasını yasakladı ve toplatılmasına karar verdi.

Kasım

A. Öcalan'ın Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne verilen savunmasından oluşan Sümer Rahip Devletinden Demokratik Halk Cumhuriyeti'ne adlı kitap, "yasadışı örgüt propagandası yapıldığı" gerekçesiyle toplatıldı.

İşçi-Köylü gazetesinin 9-22 Kasım günlü 15.ve 23-30 Kasım günlü 16. sayıları, Uzun Yürüyüş dergisinin 51. sayısı, Alinteri gazetesinin 17. sayısı, Kızılbayrak, Atılım, Yaşadığımız Vatan gazetelerinin Kasım ayında yayınlanan 4'er sayıları, Devrimci Çözüm dergisinin Kasım sayısı, Devrimci Mücadele Birliği dergisinin 21. sayısı, Devrimci Demokrasi gazetesinin Kasım ayında çıkan 2 sayısı, İstanbul DGM tarafından toplatıldı.

Tohum Yayıncılık tarafından çıkarılan Yolumuza Devam Ediyoruz adlı kitap toplatıldı.

Diyarbakır'da, TKP tarafından hazırlanan "TKP merhaba diyor" başlıklı bildirinin dağıtılması Ohal Yasası gereğince yasaklandı.

Aralık

İHD Siirt şubesi tarafından İnsan Hakları Günü nedeniyle hazırlanan bültenin dağıtılması Valilikçe yasaklandı.

Vakit gazetesinin 11 ve 24 Aralık günlü nüshaları, Devrimci Demokrasi dergisinin 20. ve 21. sayıları, İşçi-Köylü gazetesinin 18. sayısı ,Alinteri gazetesinin 19. ve 20. sayıları, Devrimci Çözüm, Odak, Zafere Kadar Direniş dergilerinin Aralık ayı sayıları, Kızılbayrak, Atılım, Yaşadığımız Vatan dergilerinin Aralık ayında çıkan 4'er sayısı, İşçi-Köylü gazetesinin 16. ve 17. sayıları, Devrimci Mücadele Birliği dergisinin 23. ve 24. sayıları, İstanbul DGM tarafından toplatıldı.

Ölüm orucunda ölen Canan-Zehra Kulaksız kardeşlerin babası Ahmet Kulaksız'ın yazdığı ve Tavır Yayınları'nca çıkarılan İki Kardeşin hayatı-Canan ve Zehra adlı kitap,"ölüm orucunun övüldüğü ve yasadışı örgüt propagandası yapıldığı" iddiasıyla İstanbul DGM tarafından toplatıldı.

Yasaklanan Etkinlik

Ekim

Ankara'da ÖDP, EMEP, HADEP ve SİP tarafından 14 Ekim günü düzenlenmek istenen savaş karşıtı miting, "kamu düzenini bozacak, ahlak ve sağlığı tehdit edecek olaylar çıkabileceği" gerekçesiyle Valilik tarafından yasaklandı. Adana'da ise aynı gün aynı konuda düzenlenmek istenen mitinge de "güvenlik" gerekçesiyle izin verilmedi. İstanbul ve İzmir'deki mitinglere de benzer gerekçelerle yasak getirildi. Mersin'de, 21 Ekim günü Savaş Karşıtı Platform tarafından yapılmak istenen miting, Valilik tarafından yasaklandı.

Bursa'nın İnegöl ilçesinde, EMEP ilçe örgütünce açılmak istenen standa izin verilmedi.

Amasya'nın Merzifon ilçesinde, Bizim Tiyatro adlı topluluk tarafından sahnelenmek istenen Ölüm Uykudaydı adlı oyun, gerekçe gösterilmeden ilçe kaymakamlığına yasaklandı.

Urfa'da, HADEP il gençlik kolları tarafından düzenlenmek istenen "Barış ve kardeşlik futbol turnuvası", İl İdaresi Yasası gereğince, Valilik tarafından yasaklandı.

Batman'da, belediye tarafından 14-20 Ekim tarihleri arasında düzenlenmek istenen Kültür ve Sanat Festivali, "Tertip komitesi ve sanatçıların kimlik ve sabıka bilgilerinin olmadığı, etkinliklerin devletin temel nitelikleri ve kültür politikasına, Atatürk ilke ve inkılaplarına aykırı olduğu, belli bir siyasi görüşün propagandasını yapar nitelikte ve etnik ayrımcılığı körükleyebilecek bir yapıda olduğu" gerekçesiyle yasaklandı.

Ankara'da, Pir Sultan Abdal 2 Temmuz Kültür ve Eğitim Vakfı tarafından, "Okulların elektrik ve su parası ödememesi için başlattığı imza kampanyası" 'izinsiz' olduğu gerekçesiyle. Valilik tarafından durduruldu.

Antep'te, HADEP ve EMEP il örgütleri tarafından yapılmak istenen "Savaş ve dünya üzerindeki etkileri" konulu panel, Valilikçe yasaklandı.

Ahmet Arif'in Terketmedi Sevdan Beni adlı şiir kitabından uyarlanan ve Ankara Güneş Tiyatrosu tarafından sahnelenen aynı adlı oyunun gösterimi, Kars, Bitlis, Van ve Hakkari illerinde valiliklerce

yasaklandı. Tunceli’de, memur sendikaları tarafından, kamu emekçilerinin sürgün edilmelerine karşı başlattığı imza kampanyası, OHAL Yasası gereğince Valilik tarafından yasaklandı.

Diyarbakır’da EMEP il örgütünün başlattığı “Savaşa hayır, iş, ekmek ve demokrasi” başlıklı imza kampanyası, OHAL yasası gereğince yasaklandı.

Kasım

İstanbul’da, HADEP, EMEP ve Özgür Gençlik ve Sosyalist Eylem Gençliği tarafından 4 Kasım günü yapılmak istenen YÖK’ü protesto mitingi, “güvenliğin sağlanamayacağı” gerekçesiyle Valilikçe yasaklandı.

Kırşehir’de; Bizim Tiyatro adlı grup tarafından sahnelenmek istenen Ölüm Uykudaydı adlı oyun Valilikçe yasaklandı.

İstanbul’da, Savaşa Karşı Platform ve Halkevleri’nin 16 Kasım günü düzenlemek istedikleri 11 Eylül ve Dünyadaki Gelişmeler konulu forum, Valilikçe yasaklandı.

İstanbul’da, 22 Kasım günü Teatra Jiyana Nu adlı tiyatro grubu tarafından M. Karaca Tiyatrosu’nda sergilenmek istenen Bir Demet Seyirlik adlı oyun, “oyuncu ve seyircilerin güvenliğinin sağlanamayacağı” gerekçesiyle Beyoğlu Kaymakamlığınca yasaklandı.

Erzincan’da yayın yapan Radyo Dost’un 24 ve 25 Kasım günleri düzenlemek istediği Grup Yorum adlı müzik grubunun konseri, Valilikçe yasaklandı.

Bursa’da 28 Kasım günü gösterilmesi planlanan “tecrit cezaevi” sistemini konu alan Sessiz Ölüm adlı film, Valilik tarafından yasaklandı.

Tunceli’de, Diyarbakır Şehir Tiyatrosu tarafından sahnelenmek istenen Sacco ili Vanzetti adlı oyunun gösterimi Valilik tarafından yasaklandı.

Diyarbakır’da, Bizim Tiyatro adlı grup tarafından sahnelenen Ölüm Uykudaydı adlı oyunun gösterimi, “edebe aykırı” olduğu gerekçesiyle Valilikçe yasaklandı.

Aralık

Diyarbakır’da, KESK şubeler platformunun, kuruluş yıldönümü nedeniyle düzenlemek istediği etkinlik, “davetiyelerin Kürtçe yazıldığı” gerekçesiyle yasaklandı.

Haklarında Hapis ve Para Cezası İstenenler

Ekim

Adana’nın Yumurtalık ilçesinde yapılmak istenen termik santrale karşı eylem yaptıkları gerekçesiyle, Ceyhan Çevre Gönüllüleri Derneği Başkanı Yalçın Özer ve 24 çevreci hakkında dava açıldı. “İzinsiz gösteri yaptıkları” iddiasıyla Ceyhan Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın iddianamesinde, sözkonusu kişiler için 1’er yıl hapis cezası istendi.

Çağdaş Hukukçular Derneği İstanbul şubesi eski başkanı avukat Murat Çelik ve avukatlar B. Belen ve G. Aslan hakkında, Adalet, İçişleri ve Sağlık bakanlıkları arasında imzalanan “üçlü protokol”ün savunma hakkını zedelediği gerekçesiyle protesto amacıyla Bakırköy Kadın ve Tutukevi önünde çadır kurdukları gerekçesiyle 5. Ağır Ceza Mahkemesi’nde dava açıldı. İddianamede, “izinsiz gösteri düzenledikleri” ileri sürülen adı geçenler için 3’er yıla kadar hapis cezası istendi.

2000 yılının Aralık ayında, Emek Platformu tarafından düzenlenen bir günlük iş bırakma eyleminde İstanbul’un Bakırköy ve Bağcılar ilçelerinde eyleme katılan 528 öğretmen hakkında “izinsiz gösteri düzenledikleri” gerekçesiyle dava açıldı. Bakırköy 2. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davada, sanıklar için 1’er yıl hapis cezası istendi.

2000 yılının Aralık ayında, Emek Platformu tarafından düzenlenen bir günlük iş bırakma eylemine, Zonguldak'ın Çaycuma ilçesinde katılan 383 öğretmen hakkında "izinsiz gösteri düzenledikleri" iddiasıyla dava açıldı. Çaycuma Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılanacak sanıklar için 6'şar ay hapis cezası isteniyor. İzmir'in Selçuk ilçesinde de eyleme katılan 152 kamu çalışanı hakkında, ilçenin asliye hukuk mahkemesince aynı gerekçeyle 1'er yıl hapis istemli dava açıldı. Balıkesir ilinde eyleme katılan Tarım İl Müdürlüğü çalışanları Or Kam Sen şube başkanı ve 126 kamu emekçisi hakkında da, Asliye Ceza Mahkemesi'nde dava açıldı.

İstanbul Üniversitesi'nin yeni öğrenim yılı açılışı için Fen Fakültesi'nin konferans salonunda yapılan törende, istiklal marşı okunduğu sırada, "ABD aleyhine slogan attıkları ve 'Öncü Gençlik' imzalı pankart açtıkları iddiasıyla 16 öğrenci hakkında dava açıldı. İddianamede, Gürol Zeyrek ve 15 arkadaşı için 3'er yıla kadar hapis cezası istendi.

Emekçi Kadınlar Bülteni yazarı Nahide Kılıç hakkında, dergide yer alan bir yazıda, "bölücülük" propagandası yapıldığı iddiasıyla İstanbul DGM'de, 5 yıla kadar hapis cezası istemli dava açıldı.

İHD Muş şube başkanı Sevim Yetkiner hakkında, HADEP'li belediye başkanlarının 2000 yılının Aralık ayında gözaltına alınmalarına ilişkin yaptığı basın açıklamasından dolayı dava açıldı. Van DGM'de TCK'nın 312. maddesi uyarınca açılan davada Yetkiner için 5 yıla kadar hapis cezası isteniyor,

Kasım

Diyarbakır'da 2000 yılının 1 Eylül günü yapılan barış etkinliklerinde gözaltına alınan HADEP Kayapınar belde örgütü başkanı Mehmet Akın, M. Veysel Dalli, Şehmus Acun ve 60 Partili hakkında DGM'de iki ayrı dava açıldı. Adı geçenler TCK'nın "yasadışı örgüt üyeliği" ve "yasadışı örgüte yardım" suçlarına ilişkin 168. ve 169. maddeleri uyarınca 5'er yıla kadar hapis cezası istemiyle dava açıldı.

Marmara Tutuklu Aileleri Yardımlaşma Derneği eski yöneticisi Tekin Tangün, Vatan dergisi genel yayın yönetmeni Metin Yavuz ile 15 kişi hakkında, cezaevlerindeki ölüm oruçları hakkında düşüncelerini açıklarken, "mahkumları ölüm orucuna teşvik ederek yasadışı örgüt propagandası yaptıkları" iddiasıyla dava açıldı. İstanbul DGM'de yargılanan sanıklar için 5'er yıla kadar hapis cezası isteniyor.

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Bursa şubesinde yayınlanan dergide yer alan "Özür dileyin" başlıklı yazıda, "hükümete hakaret edildiği" iddiasıyla, Lütfü Kırayoğlu ve derginin yazarları Fahir Çam hakkında dava açıldı. Bursa Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın iddianamesinde, adı geçenler için 3'er yıla kadar hapis cezası istendi.

Radikal gazetesi yazarı Neşe Düzel ve İletişim Yayınevi sorumlusu Osman Nihat Tuna hakkında, 1996 yılında Düzel'in Yeni Yüzyıl gazetesi için, 1995 yılında İstanbul Gazi mahallesindeki olaylar sonrası bir Alevi dedesi ve mahalle muhtarı ile yaptığı ve Türkiye'nin Gizli Yüzü adlı kitabında yer verilen söyleşide, "halkın kin ve düşmanlığa kışkırtıldığı" ileri sürülerek dava açıldı. İstanbul DGM'de yargılanacak sanıklar için TCK'nın 312. maddesi uyarınca 7'şer yıl 6 aya kadar hapis cezası isteniyor.

İzmir'in Bergama ilçesinde Normandy şirketinin siyanürle altına aramasına karşı mücadele veren ilçeye bağlı dört köyden 23 kişi hakkında, "izinsiz gösteri yaptıkları", Bergama Çevre Yürütme Kurulu Başkanı Oktay Konyar ile Emin-Muharrem Kurhan ve Kenan Başkaya hakkında ise, "eylemi düzenleyen ve yöneten" oldukları gerekçesiyle dava açıldı. Köylüler için 5'er, Konyar ve 3 kişi için 8'er yıla kadar hapis cezası istendi.

Türk Tabipler Birliği yüksek onur kurulu üyeleri hakkında, 17 Nisan günü yaptıkları açıklamada, "mahkumları intihara teşvik ettikleri" iddiasıyla Ankara 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde dava açıldı. Savcılıkça hazırlanan iddianamede, Şükrü Hatun ve 9 kişi için TCK'nın "intihara ikna" suçuna ilişkin 454. maddesi uyarınca 3 ile 10'ar yıla kadar hapis cezası istendi.

İHD İstanbul şube başkanı Eren Keskin, Yeni Aydınlik dergisi yazarları Müdürü Gültekin Kaya ve muhabir Uğur Yıldırım hakkında, dergide Keskin ile yayınlanan röportajda, "devletin askeri kuvvetlerinin tahkir ve tezyif edildiği" iddiasıyla dava açıldı. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanacak sanıklar için 3 yıla kadar hapis cezası isteniyor.

Samsun'da, 19 Mayıs Üniversitesi'nde görevli 9 öğretim üyesi ve 101 personel hakkında, "Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'na muhalefet ettikleri" iddiasıyla dava açıldı. Sulh Ceza Mahkemesi'nde yargılanan öğretim üyeleri "izinsiz toplantı ve gösteri düzenlemek"ten 1'er, diğer sanıklar için "katılmak"tan 6'şar ay hapis cezası isteniyor.

Aralık

Aram Yayınları sahibi Fatih Taş hakkında, yayınevince çıkarılan Noam Chomsky'nin Amerikan Müdahaleciliği adlı kitabında "bölücülük propagandası yapıldığı" gerekçesiyle dava açıldı. İstanbul DGM Savcılığı'nın iddianamesinde; Taş'ın, Terörle Mücadele Yasası'nın 8. maddesi gereğince para cezasına mahkum edilmesi istendi.

Radikal gazetesi yazarı Celal Başlangıç ve İletişim Yayınları sorumlusu Nihat Tuna hakkında, Başlangıç'ın yazıp yayınevince çıkarılan Korku Tapınağı adlı kitapta "orduya hakaret edildiği" iddiasıyla dava açıldı. İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanacak sanıklar için TCK'nın 159. maddesi uyarınca 5'er yıla kadar hapis cezası istendi.

HADEP Batman il başkanı Murat Ceylan hakkında 1999 yılında Med TV'de yayınlanan bir programda Kürtçe konusunda yaptığı konuşma nedeniyle dava açıldı. Diyarbakır DGM Savcılığı'nın iddianamesine göre, Ceylan'ın, Eğitim Sen başkanı olduğu dönemde yaptığı konuşmada "bölücülük" propagandası yapıldığı ileri sürülerek 5 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması isteniyor.

Şair Şükrü Erbaş hakkında, Haziran ayında Hakkari'de katıldığı "İstanbul-Hakkari Sanat Köprüsü" etkinlikleri kapsamında Bir Gün Ölmeden adlı şiir kitabından okuduğu şiirlerde "bölücülük propagandası" yaptığı iddiasıyla dava açıldı. Van DGM'de yargılanacak Erbaş için TCK'nın 312. maddesi gereğince 5 yıla kadar hapis cezası isteniyor.

İHD Genel Başkan Yardımcısı ve Diyarbakır şube başkanı Osman Baydemir ile Elazığ şube başkanı Cafer Demir ve şube sekreteri Kenan Çetin hakkında, Nisan ayında Elazığ şubesinin düzenlediği "Dayanışma gecesi"nde yaptıkları konuşmalarda, "Bölge farkı gözeterek halkı kin ve düşmanlığa tahrik ettikleri" iddiasıyla Malatya DGM'de dava açıldı. TCK'nın 312. maddesi uyarınca yargılanacak sanıklar için 5'er yıla kadar hapis cezası isteniyor.

Milliyet gazetesi sahibi Aydın Doğan ve yazarları müdürü Eren Güvener ile yazarı Can Dündar, Milli Gazete sahibi Hazım Oktay Başer ve yazarları müdürü Selami Çalışkan hakkında, "Adalet Bakanı S. Türk'ü yasadışı örgütlere hedef gösterdikleri" iddiasıyla İstanbul DGM'de dava açıldı. C. Dündar'ın 29 Nisan günü Milliyet'te yayınlanıp ertesi gün de Milli Gazete'de alıntı yapılan "Avrupa'dan Türkler'e çağrı: Ense" başlıklı yazı nedeniyle yargılanacak sanıklar için 10 milyar TL. ye kadar para cezası isteniyor.

İstanbul'un Kadıköy ilçesi Altıyol meydanında Ekim ayında, ABD'nin Afganistan'a saldırısını protesto amacıyla basın açıklaması yapan EMEP ve SİP üyelerinden oluşan 46 kişi hakkında, "izinsiz gösteri düzenledikleri" gerekçesiyle dava açıldı. Kadıköy Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanacak sözkonusu sanıklar için 1'er yıla kadar hapis cezası isteniyor.

Ankara Barosu avukatlarından 27 kişi hakkında, Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde yaşanan katliamla ilgili olarak siyasi tutuklulara açılan davanın duruşmasında, "görevlerini kötüye kullandıkları" iddiasıyla dava açıldı. Kırıkkale Savcısı ve Jandarma Genel Komutanlığı'nın ihbarı, Adalet Bakanlığı'nın oluru üzerine açılan davanın iddianamesinde, "avukatların, müvekkilleri ile birlikte hareket ettiği, slogan attıkları, salondaki izleyicileri kışkırtıp jandarma aleyhine bağırıp mukavemette buldukları" ileri sürülerek 3 yıla kadar hapisle cezalandırılmaları istendi.

Eğitim Sen Mersin şube başkanı Remzi Çiftçi hakkında, 5 Ekim Dünya Öğretmenler Günü nedeniyle yaptığı basın açıklamasının "izinsiz" olduğu gerekçesiyle dava açıldı. "Sendikalar Yasası ve 2908 sayılı yasaya muhalefet"ten açılan davada, Çiftçi için 3 yıla kadar hapis cezası isteniyor.

Haklarında Hapis ve Para Cezası Verilenler

Ekim

Peri Yayınevi sahibi Ahmet Önal, H. Argav'ın yazıp, yayınevince çıkarılan Batının Yeni Doğu Seferi adlı kitapta "bölücülük" propagandası yapıldığı iddiasıyla hakkında açılan davada, 1 yıl hapis cezasına

mahkum edildi. İstanbul DGM'de sonuçlanan davanın karar duruşmasında, Önal'ın hapis kararı 1 milyar 250 milyon TL. para cezasına çevrildi.

İstanbul Ticaret Odası Başkanı Mehmet Yıldırım, 2000 yılının Aralık ayındaki bir toplantıda yaptığı konuşmada, "Milli Güvenlik Kurulu'na hakaret ettiği" iddiasıyla hakkında açılan davada, İstanbul Asliye Ceza Mahkemesince 1 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Mahkeme sözkonusu hapsi 456 milyon 300 bin TL. para cezasına çevirdi.

Özgürlük Dünyası dergisi sahibi ve yazişleri müdürü Sedat İmza, dergide yer alan yazılarda, "halkın ırk ve bölge farkı gözeterek kin ve düşmanlığa kışkırtıldığı" iddiasıyla İstanbul DGM'de açılan davanın karar duruşmasında, 2 milyar 403 milyon TL. para cezasına mahkum edildi.

EMEP'in İstanbul Gaziosmanpaşa İlçe örgütü yöneticisi Rıza Çiçek ve üyeler Engin Çetinkaya ile Leyla Kasımışık, Partinin "IMF karşıtı afişlerini izinsiz astıkları" gerekçesiyle Sulh Hukuk Mahkemesi'nde yargılandıkları davanın karar duruşmasında ceza aldılar. Adı geçenlere TCK'nın 536/3. maddesi gereğince 2'şer yıl hapis ve 72'şer milyon TL. para cezası verildi.

Kasım

HADEP il örgütü başkanı Ahmet Konuk, düzenlediği bir basın toplantısında gazetecilere dağıttığı yazılı metinde, "Adliyeye ve orduya hakaret ettiği" iddiasıyla Siirt Ağır Ceza Mahkemesi'nde hakkında açılan davanın karar duruşmasında, TCK'nın 159. maddesi gereğince 2 yıl hapis cezasına mahkum oldu.

2000 yılının Aralık ayında cezaevlerine düzenlenen operasyonlarla ilgili Ankara'da yaptıkları gösteri nedeniyle haklarında "yasadışı örgüte yardım" iddiasıyla Ankara DGM'de yargılanan 24 kişiden 6 kişi, eylemlerine uyan TCK'nın 169. maddesi uyarınca, 2 yıl 6'şar ay, 18 kişi de 3'er yıl 9'ar ay hapis cezasına mahkum oldu.

Hücre adlı kitabın yazarı Nevin Berktaş ve kitabı yayınlayan Yediveren Yayınevi'nin sahibi Elif Çamyar hakkında, İstanbul DGM'de açılan davanın karar duruşmasında, adı geçenlere hapis ve para cezaları verildi. Kitapta, "örgüt propagandası yapıldığı" iddiasıyla TCK'nın 169. maddesi uyarınca yargılanan sanıklardan Berktaş 3 yıl 9 ay hapis, Çamyar ise 4 milyar 152 milyon TL. para cezasına mahkum oldu.

Tohum Yayıncılık tarafından basılan "Yolumuza Devam Ediyoruz" adlı kitap nedeniyle açılan davada, yayınevi sahibine 4 yıl 6 ay hapis ve 5 milyar TL. para cezası verildi.

Uzun Yürüyüş dergisinin Temmuz, Ağustos, Eylül aylarına ait özel seçkisi ile 43. sayısında yer alan yazılar nedeniyle İstanbul DGM'de açılan dava sonunda, derginin yazı işleri müdürüne 3 yıl 9 ay hapis ve 7 milyar 250 milyon TL. para cezası verildi. Derginin 44. sayısında yer alan yazı nedeniyle verilen 6 aylık hapis cezası da 925 milyon TL. para cezasına çevrildi.

Aralık

Ardahan'da yayınlanan Kuzeydoğu Anadolu gazetesi sahibi Fakir Yılmaz, gazetenin 10 Ağustos günlü nüshasında çıkan "Şafak atarken karanlıklar aydınlansın" başlıklı yazısında, "Orduya hakaret ettiği" iddiasıyla hakkında Ardahan Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada, TCK'nın 159. maddesi gereğince 2 yıl hapis cezasına mahkum oldu.

İşçi-Köylü gazetesi yazişleri müdürü Barış Açıkel, gazetede yayınlanan "Direnç çiçekleri" başlıklı yazıda, "ölüm orucunda ölenlerin ve sürdürenlerin övüldüğü ve örgüt propagandası yapıldığı" iddiasıyla yargılandığı İstanbul DGM'de, 11 milyar 783 milyon TL. para cezasına mahkum edildi.

Türk Harb İş Sendikası Kocaeli şubesi eski başkanı Ahmet Kasımoğlu, üç yıl önceki bir konuşmasında, "Ast ve üst münasebetlerini zedelemeye yönelik tahkir edici fiilde bulunmak" iddiasıyla yargılandığı Kocaeli Ağır Ceza Mahkemesi'nde, 2 ay hapis cezasına çarptırıldı.

***Düşünce ve Eylemleri Nedeniyle Cezaevlerinde Bulunan Gazeteci, Yazar,
Kitle Örgütü Ve Siyasi Kuruluş Mensubu, Sanatçı ve Bilimadamı***

Abdullah Gündüz	Aram Yayınları sahibi	
Fatma Harman	Atılım gazetesi	
Mesut Bozkurt	Atılım gazetesi	
Erdal Doğan	Alınteri gazetesi	Bolu Cezaevi
Filiz Güllökürer	Alınteri gazetesi	
A. Aziz Kutlay	Araştırmacı –yazar	Akçakale Cezaevi
Leyla Zana	DEP eski milletvekili	Ankara Merkez Cezaevi
Hatip Dicle	DEP eski milletvekili	Ankara Merkez Cezaevi
Orhan Doğan	DEP eski milletvekili	Ankara Merkez Cezaevi
Selim Sadak	DEP eski milletvekili	Ankara Merkez Cezaevi
Rıza Demirci	Devrim dergisi	Ankara Merkez Cezaevi
İbrahim Özen	Devrimci Çözüm dergisi	Gebze Cezaevi
Kemal Topalak	Devrimci Çözüm dergisi	Gebze Cezaevi
Bektaş Cansever	Devrimci Çözüm dergisi	Gebze Cezaevi
İzzet Ökten	Devrimci Çözüm dergisi	
Serpil Ünal	Devrimci Çözüm dergisi	
Erhan İl	Devrimci Emek dergisi editörü	
Çağdaş Büyükbaş	Devrimci Duruş dergisi eski yazışl. md.	
Erdal Şahin	Görüş dergisi	
Erdal Tan	Genç Direnişçi dergisi yazı işl. md.	Mersin Cezaevi
Mesut Bozkurt	Emeğin Bayrağı dergisi	
Bülent Genç	Emeğin Bayrağı dergisi yazışl. md.	Ermenek Cezaevi
Mustafa Günay	Fazilet Partisi (FP) Tarsus ilçe başkanı	Tarsus Cezaevi
Hayrettin Ayhan	Gerçek dergisi	Bursa Cezaevi
Sıddık Demirel	Hewdem gazetesi sahibi	
Şahabettin Yılmaz	HADEP Payaslı ilçe başkanı	Malatya Cezaevi
Hayrettin Topkan	HADEP Hasankef ilçe başkanı	Batman Cezaevi
Ziya Yüce	HADEP Antalya il yöneticisi	Burdur Cezaevi
Metin Bakkalcı	Halk Oyuncuları Tiyatrosu	
İbrahim Polat	Halk Oyuncuları Tiyatrosu	
Şemsettin Kalkan	İşçi Hareketi dergisi	Sincan F tipi Cezaevi
Tülay Koçak	İşçi Demokrasisi gazetesi sahibi	Ankara Merkez Cezaevi
Asiye Güzel Zeybek	İşçinin Yolu gazetesi eski yazışl. md.	Gebze Cezaevi
Memik Horoz	İşçi-Köylü gazetesi yayın yönetmeni	
Kenan Karakaş	Kaldıraç Yayınları	Ankara Merkez Cezaevi
Biröl Abatay	Kurtuluş gazetesi	Edirne F Tipi Cezaevi
Hamide Öztürk	Kurtuluş gazetesi	Bakırköy Kadın Tutukevi
İbrahim Etem Elma	Kurtuluş gazetesi	
Nazan Yılmaz	Kurtuluş gazetesi	Sakarya Cezaevi
Semiha Topal	Kurtuluş gazetesi	Malatya Cezaevi
Veysel Eroğlu	Kurtuluş gazetesi	Ankara Merkez Cezaevi
Fatma Bilgin	Kurtuluş gaz. Antakya muhabiri	Malatya Cezaevi
Devrim Demir	Kurtuluş gazetesi	Buca Cezaevi
Asaf Şah	Kurtuluş gaz. Antakya muh.	Samandağ Cezaevi
Sadık Çelik	Kurtuluş gaz. Ankara muh.	Bursa Cezaevi
Nazan Çiftçi	Kurtuluş gaz. Ankara muh.	Ankara Merkez Cezaevi
Serdar Gelir	Kurtuluş gaz.	Sincan F.tipi Cezaevi
Veysel Şahin	Kurtuluş gazetesi	Ankara Merkez Cezaevi
Burhan Gardeş	Kurtuluş gazetesi	Ankara Merkez Cezaevi
Nejla Can	Kurtuluş gazetesi	Ümraniye Cezaevi
Murat Özdemir	Kurtuluş gaz. İzmir temsilcisi	Buca Cezaevi
İlhan Çaloğlu	Kurtuluş gazetesi	Buca Cezaevi
Saime Demir	Kurtuluş gazetesi	Buca Cezaevi
Gülcan Sarıoğlu	Kurtuluş gazetesi	Malatya Cezaevi
Kamber İnan	Kurtuluş gazetesi	Afyon Cezaevi
Nazan Yılmaz	Kurtuluş gaz. Zonguldak muh.	Sakarya Cezaevi

Şengül Akkurt
Erdiñç Aslan
B.Fatma Sesli
Salih Bal
Özlem Türk
Utku Deniz Sirkeci
Ali Sinan Çalar
Aysel Bölücek
Özgür Gündenođlu
Hüseyin Solak
Hanım Harman
Mustafa Pektaş
Bülent Sümbül
Kazım Aslan
Celal Aslandođan
Ali Rıza Halis
Kemal Şahin
Hasan Özgün
Kemal Evcimen
Halit Yalçın
Aykut Şahin
A. İhsan Batasul
Mehmet Çakar
Nuray Yazar
Niyazi Kaya
Nurettin Şirin
Bülent Abbasođlu
Barış Yıldırım
Ruken Kılıç
Metin Yavuz
Tuđba İyigün
Mehmet Mete
Fikret Başkaya
Nevin Berktaş
Aydın Korkmaz
Haydar Özdemir
Nuray Gezici
Sinan Yavuz
Faruk Demirel
Hasan Hüseyin Ebem
Mehmet Tari
Mustafa Benli
Özgür Çelik
Süleyman Altun

Kurtuluş gazetesi
Kurtuluş gaz. Antakya temsilcisi
Kızılbayrak gazetesi çalışanı
Medya Güneşi dergisi
Mücadele gaz. Samsun muh.
Mücadele gazetesi
Mücadele gazetesi
Mücadele gazetesi
Mücadele gazetesi
Mücadele gazetesi
Özgür Halk dergisi Adana temsilcisi
Özgür Halk derg.Diyarbakır muh.
Özgür Bakış gazetesi İzmir Tems.
Özgür Gelecek dergisi
Özgür Gündem gazetesi müessese md
Özgür Gündem gazetesi
Özgür Gündem gaz. Diyarbakır tems.
Özgür Karadeniz gazetesi
Özgür Ülke gazetesi
Özgür Üniversitesi dergisi yazıışl.md.
Partizan Sesi dergisi
Partizan Sesi dergisi
Proleter Halkın Birliği dergisi sahibi
Şair
Selam gaz. yazıışleri müdürü
Şahmaran müzik grubu üyesi
Tavir dergisi yazarı
Yaşadığımız Vatan dergisi
Yaşadığımız Vatan dergisi
Yaşadığımız Vatan
Yazar
Yazar
Yeni Çeşme gazetesi sahibi
Yoksul Halkın Gücü gazetesi
Yoksul Halkın Gücü gazetesi
Yoksul Halkın Gücü gazetesi

Hatay Cezaevi
Kürkçüler Cezaevi
Edirne F tipi Cezaevi
Kütahya Kapalı Cezaevi
Aydın Cezaevi
Konya Cezaevi

Niğde Cezaevi
Bursa Cezaevi
Sakarya Cezaevi
Kürkçüler Cezaevi
Bismil Cezaevi
Malatya Cezaevi

Aydın Cezaevi
Sincan F tipi Cezaevi
Bursa Cezaevi
Beycuma Cezaevi

Bursa Cezaevi
Tekirdağ Cezaevi
Anamur Cezaevi
Bandırma Cezaevi
Erzurum Cezaevi
Aydın Cezaevi
Ankara Merkez Cezaevi
Ankara Merkez Cezaevi
Ankara Merkez Cezaevi

Ankara Kalecik Cezaevi
Gebze Cezaevi
Urla Cezaevi

2001 YILI İNSAN HAKLARI İHLALLERİ BİLANÇOSU

Yaşam Hakkına ve Kişi Güvenliğine Yönelik İhlaller	
Faili meçhul cinayetler	160
Yargısız infaz, işkence sonucu, kuşkululu ve gözaltında ölümler	55
Çatışmalarda ölenler	92
Sivillere yönelik eylemlerde ölen-yaralanan	30 ölü / 87yaralı
Gözaltında haber alınamayan-kaybolduğu iddia edilen	4
İşkence-kötü muamele görenler ve işkence savı	862
Gözaltına alınanlar	44181
Tutuklamalar	2955
Gösterilere müdahale sonucu yaralanma	359
Güvenlik güçlerine saldırılarda ölen-yaralanan	18 ölü / 30 yaralı
Tehditte ajanlık yapmaya zorlanan	77
Uğradıkları saldırı sonucu yaralanma	139
Bombalanan-kundaklanan yerler ve sonucunda yaralanma	61 yer/ 19 yaralı
Boşaltılan, yakılan köy-mezra	3
Cezaevleri	
Saldırıda yaralanma-tecavüz	48 -
Tedavi edilmeyen-engellenen	300
Açlık grevi-ölüm orucu sonucu ölümler	44
Çalışma Yaşamına Yönelik İhlaller	
Siyasi ve ekonomik nedenlerle gerekçesiz işten çıkarılan	32.989
Sürgün-görevden alma-uzaklaştırma idari ceza	4191
Haklarında soruşturma açılan	9885
İş kazaları	84 ölü/ 55 yaralı
Düşünce, İfade, Örgütlenme ve İnanç Özgürlüğüne Yönelik İhlaller	
Kapatılan kitle örgütü, siyasi kuruluş, yayın organı, kültür merkezi	146
Baskına uğrayan kitle örgütü, siyasi kuruluş, yayın organı, kültür merkezi	216
Toplatılan ve yasaklanan yayın	341
Yasaklanan etkinlik	47
İnançları nedeniyle görevine son verilen-eğitimi engellenen	134
İstenen hapis ve para cezaları	3473 kişi için5583 yıl 2 ay hapis, 10 milyar TL para cezası
Verilen hapis ve para cezaları	97 kişiye 209 yıl 2 ay hapis ve 69 milyar 770 milyon TL. para cezası
Cezaevlerinde bulunan "düşünce suçluları"	101

Bu rapor, İHD Genel Merkezi Basın-Yayın-Dokümantasyon Birimi'nce, günlük ve haftalık basın, İHD şube raporları ve Derneğe yapılan yazılı ve sözlü başvuru ve bilgilerden derlenerek hazırlanmıştır.